

ПОБОЮЮТЬСЯ НОВОЇ ПОВЕНІ

ПІТСБУРГ (Па.). — Уряд побоюється нової повені в цій околиці, бо в ріку Мононгахіду влялося багато води з її притоку, що розгулялася від зливних дощів коло їх джерел.

Попереджене населення міста двидалося цілий день у середу бачним оком на рівень води у ріці, а рівночасно робили завзяті зусилля привернути бізнес до нормального стану. Остаточно води в ріці перестали підноситись, але небезпека нової повені ще не минула, бо, як каже бюро погоди, незадовго будуть нові дощі.

Електричні цієї околиці вже працюють майже нормально. Місто зуживає тепер коло половини тої кількості електричної сили, яку воно зживає звичайно, бо велика фабрика ще не працює. Міський уряд ще остерігає господні домів уживати воду ошадно. Чищення міста поступає дуже повільно.

Урядові обчислення стейтового уряду Пенсильвеї вказують, що в стейті згнулися через повні 128 осіб. Уряд обчислює шкоду на 281 мільонів доларів.

СТРАХ ПЕРЕД НОВОЮ ПОВИНЬЮ В ОГАЙО.

СИНСІНАТІ (Огайо). — Тисячі мешканців низько положених осях у долині ріки Огайо втекли на вищі місця, коли води в ріці стали знову підноситись.

Бюро погоди успокоює громадянство, кажучи, що води певно розійдуться без великої шкоди для людей.

У середу повидали всі притоки ріки Огайо, а головню ріку Сендоскі та Биг Майемі.

ЗАКРИВАЮТЬ ШКОЛИ ЧЕРЕЗ МЕНІНГІТ.

КОВІНГТОН (Кентукі). — Побюючися, що недуга менінгіту, котра забрала цієї зими в цій околиці 50 людей, може перейти серед нужди, спричиненої повінню, в спарожню пошестя, міський уряд заборонив населенню збиратись в громадстві та церквіні богослуження.

Міський лікар каже, що ці заарядження потрібні з огляду на незвичайно високу смертність при цій недугі. Він каже, що міський уряд дістав 182 звідомлення про що недугу; з того числа 100 осіб видужали, 32 ще далі хорюють, а 50 умерли.

УРЯД ПОЯСНЯЄ ЗГОДУ З АНГЛІЄЮ.

ВАШІНГТОН. — Федеральний уряд подав газетам пояснення про своє порозуміння з англійським урядом про величину флоту Злучених Держав і Англії.

Уряд каже, що ця угода треба трактувати лише як угоду про величину флоту, а не як альянс, себто союз.

БУРЯ ЗДУЛА МІЛІОНИ ТОН ЗЕМЛІ.

ГУДВЕЛ (Оклагома). — Вчені зі стейтової хемічної колегії обчислюють, що копитова буря за один день у понеділок змела зі стейту Оклагоми землі ваги 39,780,000 тон.

ВЖЕ ВИНИКАЄ БОРОТЬБА ЗА СВИТОВУ ВИСТАВУ.

ОЛБАНІ (Нью Йорк). — На засіданню стейтової асемблеї виступав асемблмен Бравелл з Нью Йорку з промовою проти стейтового губернатора Демона, котрому він закидував недобування приготувань до світової вистави, що має відбутись в 1939-тім році в Нью Йорку.

Як говорив Бравелл, губернатор не відставив, щоб стейтова легіслатура ухвалила в цій справі відповідний закон.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ВІДКРИТТЯ.

ВАШІНГТОН. — Перед зборами Американського Інституту Відживлювання виступили кілька вчених з рефератами про своє спільне відкриття нового типу вітаміну „Д“, котрого велику кількість знайдено в рибачій тоші, а котрий, як уже стверджено, помагає побороваць „англійську недугу“ в курей.

Відкриття зробили кілька дослідників, що працювали разом у розслідних лабораторіях в Івансвилі, Іллінойс.

БЕРУТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ ПО НАУКОВОМУ.

РОЧЕСТЕР (Нью Йорк). — Міський уряд постановив повести боротьбу проти автомобільних випадків науковим способом. На кожду вістку про автомобільний випадок поліційний департамент вишле на місце випадку спеціальний „науковий автомобіль“, засоблений у преріжні інструменти та відповідно вивченими людьми. Ці люди будуть фотографувати сцену випадку, збирати докладні дані про випадок, видирувати свідків, тощо.

ПРЕЗИДЕНТ ВИЙШОВ ПОЗА ПРАВО.

НЬО ЙОРК. Федеральний суддя Муртмер В. Байерс видав тут в одній справі опінію, що президент Рузвелт не має права збороняти вивозу амуніції зій зброї з Америки, як це він зробив на основі закону з 1934-го року, забороняючи вивіз амуніції на війну між Парагваєм і Болівією в Чакко.

„ЛЯМПА, ЩО КОНКУРУЄ З СОНЦЕМ“.

НЬО ЙОРК. — Перед зборами вчених у салі Будинку Інженірських Товариств у середу вечером демонстрували першу електричну лампу, що, мовляв, має таку силу як сонце.

Є це так звана лампа, що може замінити таку температуру, яка є на поверхні сонця.

Д-р Марден, що причинився до удосконалення цієї лампи, каже, що на поверхні сонця температура виносить 11,732 градусів Фарейгайта.

НІМЕЦЬКО-ШВАЙЦАРСЬКА ПАСПОРТОВА ВІЙНА.

Німецький уряд має незабаром видати розпорядок, на основі якого німецькі громадяни платитимуть за паспорт до Швейцарії по 1,000 нім. марок, так, як тепер платять стільки за паспорти до Австрії. Цей розпорядок мають видати у зв'язку з загостренням останніми днями німецько-швейцарських взаємин.

ШОТЛЯНДСЬКИЙ ЛЯНДРУ ПОВИС НА ШИБЕНИЦІ.

У шотлянському містечку Селькірк повис на шибениці 43-літній Гільберт Сандей, шотляндський Ляндру, який убив чотири жінки. Злочинець не хотів сповідатися, кажучи, що „і так піде до неба“. Під шибеницею заявив прокураторові: „Я вбив — як ви кажете — чотири, а може навіть і більше жінок. Зрештою, що буди вам оповідати. Сушіть собі голову самі, може тоді пізнаєте мій учинок“.

ОВОБ'ЯЗНА ТЕМА СОВЕТСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

„Літературна Газета“ присвятила ціле число нарадам советських письменників у Мінську. В передовиці часопис підкреслює, що партія й уряд становлять тепер нову тему: батьківщина. Советські письменники мають знайти спосіб, який злучив би принципи III. інтернаціоналу з поняттям „соціалістичної батьківщини“, з потребою боронити „кожду пядь святої землі“ і т. д. Тому червону армію як тему советської поезії на зїзді поставили на першому місці.

МУЖ ВИДАВ СВОЮ ЖІНКУ ПОЛІЦІ.

Розалія Сидор, жінка Михайла Сидора, власника пекарні в Стрию, закохалася в челядникові Василеві Дикуні. Темперамента пекарника втратила мужеві 1,200 злотих гровами й разом з Дикунем втекла до Львова. Муж, догадуючись, де жінка, приїхав до Львова, відібрав жінці гроші, а її видав поліції, яка пекарнику арештувала.

ТАЄМНИЧИЙ КРАДІЖ ЛІТАКІВ В ЄВРОПІ.

Останніми часами на летищах Марсїлії, Амстердаму, Будапешту та інших почали щезати військові та цивільні літаки. Де скривають злодії вкрадені літаки, покищо невідомо. Догадуються, що крадіж цих літаків є зв'язаний із шпигунською акцією. Шпигунам тяжче викрасти плани нового типу літаків, тому й крадуть готові літаки. Недавно в Німеччині й Данії арештували буди групу шпигунів, яких підозрюють у крадіжці літаків. Але під цим оглядом не було проти них доказового матеріалу. Досі не віднайшли ні одного вкраденого літака.

ЗА МАЕТОК УБИВ БАТЬКА.

В Мостах Великих на тлі маєткового спору побив 65-літнього Сафата Кравчишина рідний син так тяжко, що побитий по кількох годинах помер. Убивника арештували.

ПОХОРОН ДАВИДЕНКА.

Похорон Йосифа Давиденка відбудеться з Свято-Миколаївського собору, 15 Іст 97-ма вулиця, в Нью Йорку, в п'ятницю, дня 27-го березня. Боготини служення почнуться в 10-тій годині рано, а внос тіла в 12-тій вполудне.

Парохія дала даром землю на гріб на своїм цвинтарі.

„ПОЛЬСЬКЕ РАДІО“ ІНФОРМУЄ.

В неділю, 16. лютого вечером, в цілю „Подорожуймо“ в львівській висільні „Польського Радія“ виголосив Фейлетон п. н.: „На Гуцульщині“ проф. Ян Болеслав Лівочинський.

Ось зміст цього фейлетону: „Хуцулі — хуцульщина — це архаїчне плем'я, що вдералося з непамятних часів в лісних Карпатах, на схід від Горганів. Це плем'я ще й досі живе! Не належить воно до ніякого народу, а може бути, що є турецького, чи татарського, походження. Свідчить про це розхристаний вигляд кожного „хуцула“, хоч „хуцулі“ трохи краші. Над цєю справою доляють собі голови фольклористи та польські вчені. Що „хуцулі“, трохи бісурмени, вказує те, що всі їздять на конях, навіть „хуцулі“, „по менску“, а так їздять тільки турки!..“

Мовою „хуцульщиною“ це в найбільшій мірі „дійчисти“ ензик польські, та трохи й „руські“. Екзотика штанив білих на щодені, а червоних на неділю, (киттарів, вищивок, чересів, топірців і т. д. вказують, яке несаомовите „то плем'я“, що втіло видати з себе хіба розбішаку Довбуша!

Цікаві обрядові звичаї „хуцулів“. На увагу заслугоє передусім похоронний зойк „хуцулуф“, як несуть небіщика до „косячка“.

„Хуцульські“ примітив — пасе на полонинах худобо, трембітає на трембітах, сплавляє панське та жидівське дерево і такий собою цікавий, що варто всім подорожувати і „варшав'якам і львов'якам“, щоб цікава в „Малодольсьце“ оглянути.

Таки теревені пів п. Лівочинський у неділю теревенним слухачам „Польського Радія“.

ЗА 30 КГ. МУКИ РІК ВІЗНІЦІ.

Іван і Домінік Дерені станули цими днями перед тернопільським судом, обвинувачені за напад на млин Павла Пуща в Ходачкові, повіт Тернопіль. Під погрозою побиття змусили вони Пушу видати їм 30 кг. муки. Івана Дереня засудив суд на рік в'язниці, а Домініка Дереня на 6 місяців в'язниці.

САМОГУБСТВО 72-ЛІТНЬОГО ЖИДА.

В готелю „Брістоль“ у Білімстоку відібрав собі цими днями життя 72-літній жид, голова бідстацької жидівської громади. Причиною самогубства була туга за дружиною, що недавно померла.

ПРОГАНЯЮТЬ ЕКЗЕКУТОРІВ.

У Ростокі, Конгвінша, гучул Нагірняк прогнав езекутора косявського скарбового уряду, Маркуса Фозена, що прийшов Йосуза забираючи хуцї, а Яновина, що аситував езекуторів, сильно додів.

МІЖНАРОДНИЙ ТАНКОВИЙ КОНКУРС.

Міжнародний танковий конкурс у Берліні відбудеться з приводу Олімпійських Ігрищ між 15. і 30. липня ц. р. Усі держави, що беруть участь в Олімпіаді, можуть дислати на конкурс по 3 артистів, по 3 гуртки та по 3 балетні групи національних театрів. Танець артистів і танець парами триватиме 20 минут, танець груп — найменше 15, а найдовше — 45 минут. Конкурс відбудеться в театрі „Ам Горт-Весель-Пляц“. Учасники конкурсу матимуть до диспозиції оркестру, зложеноу з 40 музикантів. Склад конкурсного суду буде міжнародний.

ЖАХЛИВА ПОЖЕЖА В ЦИРКУ.

В Хабаровську вибухла вночі пожежа в цирку, який до пів години згорів цілковито. Вогонь зніщив 13 коней, три верблуди, одного оленя і три медведі. Втрати обчислюють на пів мільона рублів.

ДО ЧОГО ДОВІДИТЬ ЗАДРОДІТЬ.

В комісаріаті поліції французької місцевости Розендель, коло Дюнкерки, зголосився цими днями електромонтер Юрій Лепрет, заявляючи, що вбив свою дружину. В мешканні електромонтера знайшла поліція жінку, що мертва лежала на ліжку. Лице нещасної було змасакроване, а ціле тіло покрите синяками. Виявлено, що Лепрет удивив свою жінку, опісля змасакрував її лице ножицями та потоптав ногами. Лепрет, як зізнав, виконав цей жахливий вчинок під впливом задродости, бо підозривав жінку в тому, що вона його зраджує. По цім учинку вмив лице вбитої коліонською водою й цілу ніч просидів біля трупа. Рано за ніс снідання своєю синові, вислав його до школи, а сам пішов на поліцію й признався до свого вчинку.

МАЛОЛІТНІЙ САМОВБИВНИК.

Мешканці Рійного (Додичина), переходячи через ліс, завважили трупа 14-літнього Івана Огаря, учня 6 кл. наршколи, що висів на паску на дереви. Виявилось, що Огар вжив від наймолодшого літ видяв нехоті до життя. Маючись всього 5 літ, він намагався довіситись на клямці від дверей, але тоді врятувала його сестра. Цими днями він не хотів іти до школи, заявляючи, що неприготований. Опісля вибіг з хати й у лісі повісився.

КРІВАВИЙ ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД У КОПІЧИНЦЯХ.

Три замасковані бандити напали вночі на дім жидівського купця Менділя Фріша в Копіччинях. Фріша напасники ударили так сильно в голову, що він упав непритомний. Потім ввійшли вони до спальні, де до непритомности побили жінку Фріша і тоді заграбили в хаті 115 лт. Фріш торгував збійжжям. Напасники втекли.

ВОВКИ В БУКОВИНІ.

В Буковині появилися стада вовків, що нападають на людські оселі та заповдають людям великі шкоди.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ВІЙНА, А НЕ УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ

БЕРЕЖАНИ (Галичина). — На розправі проти 12 українців, що відповідали перед польським судом за причаєність до ОУН, польський прокуратор заявив, що по позваві Австрії вибухла в Галичині „українська революція“ й поляки мусіли збройно цю „революцію“ здавити. Потім заявив, говорив прокуратор, Українська Військова Організація, заснована „групою українських старшин для продовження боротьби з Польщею“.

Прокураторові відповідав адвокат д-р Михайло Західний у такий спосіб:

„На вступі своєї промови мушу з обов'язку українців спростувати видвингені паном прокуратором незгідні з історичною правдою тези. А саме: пан прокуратор казав, що в 1918 р., в листопаді, знайлася в Східній Галичині „українська революція“. Це не відповідало правді. Бо ніякої „української революції“ на теренах, заселених українцями, не було. Це було творення української держави на підставі права самооправа. Поляки не здавлювали українську революцію: це була польсько-українська війна. Що в цій війні перемогли поляки — це інша справа. Чому перемогли, про це говорять польські військові історики, зокрема генерал Кукель, Головна причина — це брак військового время, амуніції, та брак широкіх міжнародних зв'язків.“

„Все те, говорив адв. Західний, висвітлюю тільки тому, щоб не ширилося баламутство“.

„КРАВЛЯ РОПИ ВАРТ КРАПЛІ КРОВІ“.

ЛЬВІВ. — В повиний спосіб пише „Ц. Газета Гандльова“ про нафтові родовища в Східній Галичині. Заходи українців зберегти інтереси власників ґрунтів у щойно відкритих родовищах нафтових районах вважає частиною польської преси „українською націоналістично-шовіністичною акцією“.

ДО ЧОГО ЗМАГАВ Д-Р Ф. НАЗАРУК.

ЛЬВІВ. — Речку угодової групи Василь Мудрий, голова Української Парламентарної Репрезентації, подає у „Ділі“, чому д-р Осип Назарук, редактор „Нової Зорі“, так накидується на Мудрого і соймову українську репрезентацію. Каже, що д-р Назарук використовував всі йому доступні особи і способи, щоб дістатися до польського сенату з титулу номінації президентом Польщі. Та це йому не вдалось. А що д-р Назарук є дуже мстивий, то, як проголошує Мудрий, його огорнула жабоба мисти, що „позбавила його рівноваги і втрутила його нікчемну душу з нормальних рейок“.

ЛЮДИ ВКАЗУЮТЬ НА ПАЛЕЦЬ БОЖИЙ.

ЗБАРАЖ (Галичина). — Від довшого часу влаштовують латиньки напади на українську церкву в Старому Збаражі, бажаючи відібрати ту церкву і перемістити її на костел. Тепер знову задумали зробити новий напад, бо законно не годіти видати церкву з рук українців. Наступ на церкву призначили на день імени президента Польщі, значаючи, що в той день буде в церкві тільки священик з дяком, а людей не буде. Та сталося так:

„Коли рано прийшов помічник головного провідника цього нападу до його хати, щоб обговорити подробиці нападу, годовий провідник, що саме тоді горився, нагло змінився на лий і впаав трупом на долівку, порізавшись при тім жахливо бритвою. Його провідник пішов до костела в Збаражі, але теж нагло захопив і його привезли фірою до хати. Люди кажуть, що це божа кара за святотатство, за зневаження українського богослуження та посягання по церкву, до якої поляки не мають найменшого права.“

ТЕРОРИСТИЧНИЙ АКТ В ІРЛАНДІ.

ДОБЛІН. — Почато в останніх місяцях вербувати ірландських хлопців до служби в англійській маринарі. Обвинувачували в тім вербувати адмірала Сомервіла Ірландський терористи виконали на адмірала замахи і його вбили револьверним вистрілом, а біля його тіла заширили картку „Вербував для Англії. Це остерога для інших“. На другій картці, яку заширили терористи в хаті вбитого генерала, було написано таке: „Бритійський агент вислав в останніх місяцях 52 хлопців до бритійської маринарки. Вже не буде більше вислати“.

ПРИПИСУЄ ВИНУ КОМУНІСТАМ.

ВАРШАВА (Польща). — Польський міністер справ внутрішніх, Рачкевич, відповідав у соїмі на інтерпеляцію в справі кривавого страйку в Кракові. Він казав, що уряд згорюється був з представниками робітництва, які заявили, що стрілянина підчас робітничої демонстрації спричинили невідповідальні комуністичні елементи.

ПОГОЛОСКИ ПРО ДАНЦІГ.

ЛОНДОН. — Говорять в дипломатичних кругах про те, що Німеччина хоче відкупити Данціг від Польщі за гроше. Знов інші розповідають про зацелоєння Польщі фактом, що Німеччина вербує данцігських німців до служби в німецькій армії.

ПОГОДИЛИСЯ.

ЛОНДОН. — Приямні на протязі року буде між Англією і Злученими Державами згода щодо зброєння на морі. Обидві держави мають у тій справі рівні права. Тільки не знати, що станеться по році. Заповідають, що таки значущі перегоди в зброєнні, а доведе до цього зброєння інших держав. Спінить це хіба фінансове банкрутство.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1903

Published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

№ "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МАТЕРІ! ЧИ ВИ В СОЮЗІ?

Хто приглядається до нашого громадського життя, цей мусить признати, що наші тут роджені дівчата беруть у тім житті численну й активну участь, ніж тут роджені наші хлопці. Це можна пояснити собі на різні лади, але все це не змінить дійсного стану. Бо так воно є. Де родичі хоч трохи подбали про національне виховання, де мати вложила трохи правдивого серця і правдивих патріотичних почувань у душу своєї доні, там, як бачимо, воно й залишилося.

Беручи це під увагу, ми повинні мати велике число молодих дівчат і в У. Н. Союзі. Під тим розуміємо, що повинні ми їх мати принаймні втричі більше, ніж маємо. Ось на ту обставину звертає увагу і цей допис з Шікаго, що то його вчора подано в „Свободі“. В нім стверджено, що молоді наші дівчата, якщо вони притягнені до У. Н. Союзу, радо працюють у відділах і стараніються про добро відділів і У. Н. Союзу. Там теж звернено увагу, що не є слушні нарікання старшого покоління на молодь, бо коли та молодь не є тою, якою ми її бажали бачити, то це в першу чергу — вина старших. Бо як має доня приступати до У. Н. Союзу, коли мама не є в Союзі? Як має доня розуміти його вартість і значіння, коли мама, що жие може вже й 30 років в Америці, не годна й досі розуміти, що й вона повинна бути в рядах У. Н. Союзу?

Тому саме дозволимо собі звернутися ще зокрема до наших українських матерей в Америці. В першу чергу звертаємося до тих матерей, що вже освідомлені, що розуміють, яку велику роль відіграє жінка в суспільному житті як мати, як та, що перша впливає в молоде покоління певний світогляд. Памятаймо одно: найкращі слова не допоможуть, коли нема живого прикладу. Любов до свого, до рідного, до України пізнати по любові своїх організації, особливо таких, які репрезентують націю, її духа, її силу. А саме з такою любов'ю мусить відноситься українська мати в Америці й до У. Н. Союзу. Бо в ту нашу організацію вложило свою пайку й ідейне українське жіноцтво в Америці. А коли є матері, що, оставшись вдома і живучи в злиднях, придержують і по кількоро своїх дітей при Союзі, то чомуж інші матері не можуть вписати до Союзу хоч по одній своїй доні, щоб та доня навчилася замолоду шанувати і любити своє, а потім піддержувати в Америці українське життя, себто все те, що є дороге нашим теперішнім матерям?

Та щоб доня могла брати з кого добрий приклад, треба бути в У. Н. Союзі в першу чергу — самій українській матері. Ми дуже були б тепер раді почути, як та українська мати відозветься на цей наш голос.

СВЯТО СОБОРНОСТІ

(Надслане з Відня).

Січневі роковини!

Воно може важно згадати притім, що січень з погляду на пропам'ятні дати, зв'язані з ним в історії українського народу, це не тільки місяць проголошення суверенності України та злуки східних і західних українських земель, проголошення, якого пам'ять святкуємо саме в січні як Свято Соборності. Бо коли ми поглянемо кілька століть поза нас, то в р. 1649 бачимо з початком січня таку пресвіту хвилю в житті українського народу, як триюмфальний візд Богдана Хмельницького до Києва, візд, якого день наш славний історик Вячеслав Липинський називає „найславнішим днем в житті української нації, як день народин нового життя, волі і заповіту незалежності“ („3 минулого України“, стор. 391). Тоді то зложив у нас наряд славу пісню:

Гей, не дивуйте, добрі люди,
Що на Україні повстало!...

нехай, що вже п'ять років пізніше, в другій половині січня 1654 р. довершилися у Переяславі подія, якої переважні наслідки тяжили на нас століттями, мов та пекельна торба Марка Проклятого: Переяславський договір Хмельницького з Москвою... А знову в той сам час у січні та тринадцять років пізніше, в 1667 р., став у селі Андрусові, смоленської губ., між Польщею і Московією „мир“, силою якого правобічну Україну „приділено“ до Польщі, а лівобічну з Києвом до Москви. Як отже бачимо, вже і в давнішому минулому, вже і в сучасній пропам'ятного значіння для народу — щоб згадати лиш ті, що їх тут я навів. І тимто воно вказане для кожного з нас і в день Січневого Свята повертати думкою у славне й великогеройське минуле України, зясовувати собі хід історичних подій в ньому, і, навіваючи їх до подій останнього часу, вчитись розуміти й любити рідну історію та вчитись з неї того, чого треба нам навчитись необхідно для нашої теперішньої боротьби за Україну та її майбутне. Як співав колись Шевченко в думі до Основ'яненка:

Утні, батьку, щоб не хотя
На ввесь світ почули:

познімали кресані. Та, пане превелебний... властиво ж... Тут у Стебнику, як зачули, умірає мадярський вояк. Захищаючи вашу батьківщину, він здається дстав кулю в легені й, тепер умірає. Кажуть, що ви, превелебний, відмовляється його висповідати.

— Алез ні!.. Алез ні!.. Алез прошу вас... Хто вам таке сказав? Я зараз, ось тільки приїде підвода. Вони не можуть мені дати підводи. Не можу також і йти. А яке вам до цього, мої милі, діло? Хто вас сюди післав? Цеж, здається, скоріше моя, ніж ваша справа.

— Еее, пане превелебний! Що там таке питати. Та й підводу ту ніколи чекати, — піднявши брелок, каже Тулайдан і насадив кресаню. Ми спішімо. Там вмірає вояк. Підсядьте ліпше, превелебний! — і подає Бабчинському стільця. Зирк, зирк! Що сталося? Навіжені? Біліє, червоніє, знов біліє. Син виступив було вперед. Ми всі стоїмо й чекаємо. Чого той хоче.

— Не хвилюйтеся! Прошу не хвилюватися. — Звернувся до нас: — хлопці! посадіть пана превелебного й допоможіть йому роззутися. А ви, панічу, і ви, пані добродійко, не хвилюйтеся. Панові превелебному нічого не стається. Вони лиш підуть і висповідать вмираючого.

— Два дужі козарлоги не чекали на дозвіл. Вони посадили

Що діялось в Україні,
Защо погубила,
Защо слава козацька
На всім світі стала!

Бо це й перша й найважливіша ціля усіх національних свят у нас — поглиблювати в кожному національну свідомість таї скріплювати охоту працювати й жертвувати для рідної справи.

Отак наша українська колонія у Відні відсвяткувала цього року Січневі роковини в суботу, дня 22 лютого, в домі тутешнього Українського Клубу при Банкгаесе.

Відсвяткувала вона їх заходами академічного Товариства „Січ“, яке, як і за весь час свого дотеперішнього, вже більш, ніж 60-літнього існування, стоїть нехитно на сторожі ідеалів нації! — в честь 17-тих роковин проголошення соборності українських земель, Святочною Академією, що відбулась увечері згаданого дня у святочно прибраних залах Клубу.

Оце ось на головній стіні підюма красувався зроблений зі смерекових віток напис „Нація понад усе“ і таксамо дата свята. Воно почалося таки відразу головним рефератом, розробленим і виголошеним студ. мел. В. Яндою, одним з наших найбільш діяльних та ідейних студентів у Відні. Правда — годилось воно, щоб вечір почався був святочною промовою, яка й відкривала свято. Та щож — коли в нас у Відні вже так, що ті старші громадяни, які з огляду на своє становище і хист промовляти, повинні за кожен раз виступати з промовою, не дуже то спішиться братись за таке — хоч цеж їх простий громадянський обов'язок!

І так той молодий студент лишився в цім випадку як одиникий промовець, за що й тимбільше признання належить йому. Але якщо багато може сила доброї промови, про це наша громада мала ще одну нагоду переконатися таки зараз, на другий день, у неділю, коли то в залах Українського Клубу відбулися сходини тутешньої „Рідної Школи“ у справі її приєднання до німецької організації „Католішер Шульфе-

рай“, іменем якої промовляв німець, ген. Гусарек. Говорив він у справі, про яку даюсяб ще багато сказати, і яка далеко не така самозрозуміла, як ось культ наших, освячених традицій національних свят. Та проте, якже захопив нас усіх той краснорічивий німець своєю блискучою промовою, і то не тільки там, де він з таким сердечним теплом говорив про долю України та її малих діток на чужині! Як майстерно, з хистом справжнього ретора, вмів він грати на наших найсвятіших почуваннях. І як, здавалось, без труду, та проте всеціло й совершенно, папував він за весь час своєї промови над нами, кожним словом, кожним поглядом, кожним рухом — справжній провідник, справжній переможець неохочої і тяжкої мислі! Але ми уявімо тепер, якою підюмою стало це для нашої еміграції в усіх осередках скітальщини, колиб скрізь тут вона мала таких промовців і провідників, як ось ген. Гусарек в рамках своєї організації! А то доводиться нам не раз і не два повторити за поетом наболілі слова:

Нехай Німець скаже...
Отже, як сказано, промовець свята, п. Янда, виголосив реферат дуже добре оброблений і таксамо добре виголошений — тільки тут і там може здалося би було трохи більше вогню і стихійного пориву у словах. Щодо реферату, то мав він свою синтетичну лінію, яка найважливіше переломлює події в історії України в напрямі здійснення ідеї соборності вказала в одну, трагічними етапами позначену цілість. Торкнулась, починаючи від перших століть української держави, всіх віків аж ген до кривих змагань нашої доби та підкреслювала скрізь вершини визвольних поривів. А факти й обставини, з глибини яких видивгається чин 22 січня 1919 р., зясував промовець стількиж з підюмом для нечуваного геройства народу, якого одним епохальним знаменем це — Крути, що й зі знанням справи та з тактовним і здержаним підкресленням помилок нашого тодішнього проводу, яких, на жаль, замовчати ніяк не дається... В цілому реферат п. Янди був зразковим популярним словом про значіння свята, і ярий, довго невмокаючий аплявз був йому добре залуженою нагородою за

Нехай Німець скаже...

Отже, як сказано, промовець свята, п. Янда, виголосив реферат дуже добре оброблений і таксамо добре виголошений — тільки тут і там може здалося би було трохи більше вогню і стихійного пориву у словах. Щодо реферату, то мав він свою синтетичну лінію, яка найважливіше переломлює події в історії України в напрямі здійснення ідеї соборності вказала в одну, трагічними етапами позначену цілість. Торкнулась, починаючи від перших століть української держави, всіх віків аж ген до кривих змагань нашої доби та підкреслювала скрізь вершини визвольних поривів. А факти й обставини, з глибини яких видивгається чин 22 січня 1919 р., зясував промовець стількиж з підюмом для нечуваного геройства народу, якого одним епохальним знаменем це — Крути, що й зі знанням справи та з тактовним і здержаним підкресленням помилок нашого тодішнього проводу, яких, на жаль, замовчати ніяк не дається... В цілому реферат п. Янди був зразковим популярним словом про значіння свята, і ярий, довго невмокаючий аплявз був йому добре залуженою нагородою за

Нова й мамчина! — шкирить Тулайдан зуби.
— Саме відгадав. Гейби пальцем в небо попап, — заливается Василенка. Тулайдан тягне молоко. — Пийте, козакки. Чули це слово?
Зареготали. Але в ту мить зенацька брязнула всі тахлі вікон і поспішали на долівку. На їх місце втикнулося до середини з тузин крісових цівок. Одночасно відчинилися двері і на порозі стало три цибатих мадари.

— Руки вгору! Іменем закону ви арештовані! Тра-та-та! — Цівки крісів настовбурчилися просто на нас.

Чотирнадцять рук піднялося вгору. До хати увійшли ще кілька і гарненько підібрали нашу зброю. Я нічого не мав, то і не було чого підбирати.

— Є тут Цокан? — запитали одразу наші добродії. Прийшлося відгукнутися. Виступили два і зправа й ліва відчув дбайливу охорону.

По короткому часі ми опинилися в темному, як могила, льоху під сільською хатою. Темнота, що зпочатку не могли навіть знати, хто з нас тут є. Почали перегукуватися. Василь? — Чого? — Є тут? — Та чуєш же! — Дмитре? — Та є, є, не бієся. А де Тулайдан? — У... — сквернословить той. Нас видно думають просто живцем до чорта післати.

(Дальше буде).

Його щирий та ідейний труд для програми свята.

З дальших точок програми згадаю ще два мішані хори під орудою А. Гнатишина, а саме Леонтовича „Козака несуть“ та Недільського „Зясає сонце“, відспівані під дбайливим проводом нашого тадашнього диригента з великим чуттям та зразково з вокального боку, а далі деклямацію пані Наталки Гросової, яка чин разом рецитувала „Оле-се-се „Яка краса, відродження країни“. Треба сказати, що та деклямація у виконанні такої артистки, як пані Гросова, випала захоплюючо. Всі ті прикмети деклямаційного хисту нашої рецитаторки, про які я у „Свободі“ писав уже не раз, а саме її м'який, особливо до деклямації ліричних творів

підхожий голосовий орган, її чітко виразна і повна стриманого патосу деклямація, в якій є щось із невидимої слези, а яка проте потрапить і захопить своєю силою, все те проступило в деклямації пані Гросової ще раз з усією фінезєю і було для публіки справжньою насолодою.

Накінеш зібрана публіка ухвалила з приводу варшавського процесу проти 12 українців та їх засуду низку відповідних резолюцій.

А закінчилося свято відспіванням обох національних гимнів, після чого салі Клубу гомоніли ще довго дружною, оживленою гутіркою зібраних гостей,

Слава Україні!
Нація понад усе!
Д-р Остап Грнцай.

НА ВЛАСНОМУ ХРЕБТІ

Багато галасу викликали в останніх часах події в соціал-демократичній партії Підкарпаття. Багато галасу в нашій пресі і в чеській, ба навіть за кордоном.

В соц-дем. партії непорозуміння, часть членів викинули, часть сама виступила, частину знов викликають, розвиваючи організацію тієї партії. Розв'язано вже 92 організацій, в яких українці мали більшість. Ми не входимо в справу осіб, а хочемо вказати на те, що тут найбільш характеристичне.

Найперше означим, що це є соц-дем. партія? Колись ця партія відіграла в Європі важну роль, борючися за права робітників страйками, голодівкою, кривавими боями. Сьогодні соц-дем. партія на Підкарпаттю це не та давня партія; сьогодні це партія урядовців, які як члени партії дістають ще побічні платні заняття; це партія багатих адвокатів, судових радників, професорів, директорів, що мають виниці, власні доми з комфортом уладжені та інші маєтки.

Принимання до партії? Коли міністер шкільництва був соц-демократом — до соц-дем. партії вписувалися вчителі й професори, які хотіли авансуватися... Коли міністер судівництва був з тієї партії — вписувалися до неї правники... Що більше, навіть публічно звано: — коли, вчителі, хочете, щоб ми за вас інтєрєнували, вписуйтеся до нашої партії, членська вказка тільки 10 корон...! Це був чистий рахунок. І треба признати, що партія старалася про своїх членів, виробляла їм місце, боронила їх, коли попали заля яких там прогріхів в біду. Коротко — це була обопільна вигода: члени мали оборону і не один красне місце, а партія членів.

Не тільки одна соц-дем. партія так улаштувалася на Підкарпаттю. Цю систему завели й інші партії, але соц-дем. партія була і є в гіршому положенні. Вершки партії дбали про добрі місця та здобуття синекур, а на низах наняті і платні агітатори виголошували палкі промови проти — буржуїв, проти капіталізму, проти закликаючи селянство, щоб

вело бій на цілій лінії, аж доведе ідеал — диктатуру пролетаріату, якої однак — мимходом качучи — ні судові радники, ні багаті адвокати, ні професори собі не бажали...
Одного дня вибух конфлікту, почалася війна. І причини? Ріжні причини знайдете в статтях, що обговорюють цей конфлікт. Та найголовніша та, що сама ідея соціалізму в такій формі, яка тепер існує в Європі, скрашувала, а в його партіях іде розклад. Члени здебільша вступають до партій не з переконання, а тільки тому, щоб поправити свою екзистенцію. Іх трактують як слуг, пахолків, що дістають місце і мають сидіти тихо й мовчати, мовчати і ще раз мовчати. А звісно: „хто платить — той казує!“

Це не тільки соц-дем. партія має таких членів, але й інші партії в нас, які живуть тільки тим, що своїм членам дають тільки місце, боронять їх. Коли і в інших партіях стане тісно на місця — зачнуть слуг викидати.

Хто важився виступити проти таких „порядків“ — той полав в неласку. В одного відбулася зараз ревізія, другий полав у конкурс, третьому інакше треба дошкулити, а коли вже годі дошкулити одиниці, то дошкулім цілій громаді. В цій боротьбі дуже й дуже не перебирають у засобах, бувши голови товариств прискаржують і денунціюють товариства, в яких були головами, й валять те, що присягали колись будувати. Відомо — за служб в чужих.

На Підкарпаттю люди не читають ніякої поважної літератури: всі вчать політики на своїх хребтах, поволі, тяжко, але за це основно. Важні речі творяться в душах, в тиші. І щось діється в душах, це щось ще не прибрало форми, ще не цілком свідоме, але воно вже родиться поволі, в тиші. Великі речі, завжди творяться поволі. Ті речі, що в упадку — галасують і кричать.

Нашим гарячим бажанням, щоб якнайкорше людей викинено із соц-дем. партії, наука політики на власному хребті — добра річ. — (З'яв. буржуїв, проти капіталізму, проти закликаючи селянство, щоб

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ
НА СВЯТО МАТЕРІ

СВЯТО МАТЕРІ, картина на 2 дії, 7 осіб ..... 20 ц.

В МАМИН ДЕНЬ, картина на 3 дії, 11 осіб ..... 20 ц.

СИРОТА, картина на 2 дії, 10 осіб ..... 20 ц.

Число „Світ Дитини“, в котрім міститься представлення „СИРІТКА“ на Свято Матері, реферати, деклямації і т. д. Число 10 ..... 20 ц.

Число „Світ Дитини“, в котрім міститься 2-е представлення на Свято Матері, „ДЕНЬ МАМИ“ і „ВІТАЙМО НАШУ НЕНЬКУ“, реферати, деклямації і т. д. Число 9 ..... 20 ц.

Замовлення висилайте на адресу:

"СВОБОДА",

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 17 ДО 21 ЛЮТОГО 1936 РОКУ В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ПІД Ч. 81-83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ Д. ГАЛИЧИНА.

Як я уже згадав на початку свого звіту, на минулім річній засіданні головного уряду ухвалено уділювати окремі нагороди за приєднання нових членів. Тимсамим праця для У. Н. Союзу була відповідно винагороджувана на протязі 1935 року. Маючи це на увазі, можна було сподіватися, що в тому році відділи викажуть в організуванні нових членів кращі успіхи ніж у попередніх роках. Та так не було. Це бачимо наприклад на тих 155 відділах, які не придбали ані по одному членові. Чому ж це так? Здавалося б, що в теперішніх часах безробіття і кризи трудно припустити, щоб хтось не хотів заробити собі три або чотири долари за приєднання одного члена! Та тут власне ми відкриваємо головне наше недомагання. Бо для досягнення успіху замало є хотіти та опирати те хотіння на самим побажанням. Щоб досягнути успіху, те хотіння треба перемінити в діло. А до цього потрібно вже праці, й то праці витревалості, впертості та послідовної. Бо що з того, що ми хотіли б звербувати нового члена й дістати за нього нагороду, коли ми не беремося до праці тому, що або не віримо в свої власні сили, що зможемо дістати цього члена, або, коли навіть заберемося до роботи, то скоро знеохочуємося, якщо відразу не дістанемо цього члена. А в теперішніх часах не є легко діставати нових членів. Праця над організуванням нових членів, щоби бути успішною, вимагає докладного знання цього бізнесу, вимагає часу й витревалості. А найважніше: вона потребує людей, які постійно були б їй віддані. А таких робітників у нас нема. Бо навіть ті урядники й організатори, які щиро працюють для У. Н. Союзу й приєднують нових членів, не виконують цієї праці постійно. Вони звичайно мають якусь інше заняття, а тимсамим можуть присвятити тільки частину свого часу для такої роботи, як організування нових членів. Тому я вважаю конечним порушити знов ту справу, яку я вже підносив на минулих річних засіданнях, а саме, що принаймні по більших місцевостях У. Н. Союз повинен мати таких людей, які займалися б виключно організуванням членів. Нам треба поступати так, як поступають асекураційні підприємства та всі більші допомогіві організації. В Америці є тепер 250,000 агентів, що працюють для ріжних асекураційних компаній. Вони розкинені по всіх закутинах краю і своєю працею досягають майже кожно людину. А що маємо ми протиставити цій чверть мільонній армії агентів?

Рух щодо числа відділів.

Загальне число відділів на протязі 1935 року збільшилося на 4 відділи. Бо з початком року було 372, а з кінцем 376 відділів. На протязі року зорганізовано 8 нових відділів, а саме: тов. Черноморська Січ, від. 14 в Ньюарку, Н. Дж.; тов. Добра Воля, від. 22 в Шікаго, Іл.; тов. Січ, від. 54 у Валінгфорд, Конн.; тов. Нова Зоря, від. 88 в Порт Джервіс, Н. Й.; тов. ім. Івана Франка, від. 180 в Акрон, О.; тов. ім. гетьмана Івана Мазепи, від. 183 в Дітройт, Міш.; тов. ім. Юрія Вашингтона, від. 199 в Амгерст, Масс., і тов. Згода, від. 272 в Мейпелвуд, Н. Дж.

З тих 8 відділів, у трох відділах, а саме 22, 180 і 183, є зорганізована тільки сама молодь, а в остальных відділах є молодь і старші члени.

На протязі 1935 року перевели злуку отсі відділи: 291 і 158 у Бруклін, Н. Й., злучилися в один відділ: ч. 158; відділи 391 і 200 в Озон Парк, Н. Й., злучилися в один відділ: ч. 200; відділи 226 і 135 в Смок Рон, Па., злучилися в один відділ: ч. 135; відділи 54 і 170 в Джерзі Сіті, Н. Дж., злучилися в один відділ: ч. 170; відділи 171 і 52 в Голийок, Масс.; злучилися в один відділ: ч. 52. Таксамо на протязі цього року прийнято наново від. 35, що був суспендований минулого року за неплатення вкладок до каси У. Н. Союзу в часі, приписаному статутом організації.

Місячні звіти, протоколи, листування, поїздки в організаційних справах.

Зараз по річній засіданні головного уряду У. Н. Союзу в лютому 1935 року я виготовив та проголосив в окремих видавнях „Свободи” протокол з цього засідання. Крім того, на сторінках „Свободи” був проголошений рух членів за кожний місяць, а далі протоколи з засідань головного ексекютивного комітету з 1 квітня, 12 червня, 21 вересня, 4 листопада і 20 грудня. Також виготовляв я та висилав до урядників відділів, або проголошував у часописі ріжні заклики, відозви й обіжники в справі організування нових членів, виміни грамот, виплати нагород і т. п. А вже такі найбільше мого часу забирало листування з відділами в ріжних організаційних справах.

Як у попередніх роках, так і цього року їздив я до ріжних місцевостей та виголошував реферати з приводу ювілейних свят поодиноких відділів, чи з нагоди організаційних зборів. І так був я приявний на ювілею від. 66 в Нью Йорку, Н. Й., 2 березня; на зборах урядників усіх відділів Філядельфі й околиці 31 березня; на зборах від. 286 в справі реформи 12 травня; на зборах відділів 170 і 54 в Джерзі Сіті в справі злуки, 28 травня; на ювілею від. 206 у Вунсокет, Р. Ай., 30 травня; на ювілею від. 282 в Сиракуз, Н. Й., 23 червня; на ювілею від. 112 в Клівленд, О., 29 вересня; ввечір того самого дня на організаційних зборах відділів 295 і 180 в Акрон, О., а наступного дня на організаційних зборах усіх відділів з Клівленду; на ювілею від. 21 в Бінгемптон, Н. Й., 15 грудня.

На протязі року приходилось мені виступати також в промовах з нагоди національних свят по ріжних місцевостях.

На закінчення свого звіту згадаю ще про тих усіх відділових урядників, що стоять на своїх стійках у поодиноких відділах, провадять ті відділи та своєю співпрацею з головною канцелярією уможливають функціонування всього організаційного апарату У. Н. Союзу. І з нагоди отсього річного засідання я складаю їм дяку за те, що вони й на протязі цього року докладали своїх сил та старань для повної, гармонійної й тісної співпраці.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА Р. СЛОВОДІЯНА.

Вп. годовні урядники У. Н. Союзу!

Згідно з директивою минулих річних зборів я зладив і видрукував табелі доходів і розходів. Всі позиції є друковані по англійськи, бо деякі стейти домагаються присилки собі часопису, в котрім такий звіт буде проголошений.

Також згідно з домаганням асекураційних департаментів стейтів зладжено один спільний звіт старших членів і Молодечого Департаменту.

Дальше, на домагання всіх департаментів стейтів влучено фонд резервовий до фонду посмертного.

Крім табель друкованих, котрі будуть проголошені в органі, я зладив фотографічні знімки отсих табель: моргеджі, бонди і реальности. Друкування і проголошення тих табель забрало би багато праці в друкарні, а далі цілі сторінки в органі. Тому всі ці звіти є видані тільки для головного уряду. Тому, що всі табелі є друковані англійською мовою, буду старатись вияснити кожду позицію по українськи.

В своїм звіті не буду подавати тих зіставлень, які будуть обняті звітом головної контрольної комісії, або вже подані головним предсідником. Зайвим було би подавати подробиці поодиноких приходів і розходів, бо всі ті позиції були проголошені в місячних фінансових звітах. Тому отсим приступаю до виясненя цих табель і зіставлень, які є в руках головних урядників; з додатком таких завваг, які покажуться конечними для повного зрозуміння цілого звіту.

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 1935

	Mortuary and Reserve Fund	Disability F'd	Nat'l Fund	Orphans Fund	Expense Fund	Totals
Balance from Previous Year	\$3,080,850.29	\$72,634.09	\$5,111.93	\$210,226.97	\$379,028.32	\$3,747,851.60

Income from January 1, 1935 to December 31, 1935.

Membership Fees actually received			4,739.00			4,739.00
Assessments or premiums during first 12 months of membership of which all or an extra percentage is used for expense	284,324.17				160,760.98	445,085.15
All other assessments or premiums	47,960.94	18,956.00			27,472.98	94,389.92
Total received from members	332,285.11	18,956.00	4,739.00		188,233.96	544,214.07
Gross interest on mortgage loans less \$140.88 accrued interest on mortgage acquired during the year	50,060.22	2,198.78		4,232.88	2,295.58	58,787.46
Gross interest on bonds less \$1,870.41 accrued interest on bonds acquired during the year	31,792.70	509.36		1,877.55	1,127.22	35,306.83
Gross interest on deposits in trust companies and banks	2,295.70	409.05		152.58	1,666.64	4,523.94
Gross rents from society's property, including \$1,000.00 for society's occupancy of its own buildings	34,947.45			2,032.32	7,996.91	44,976.68
Sale of lodge supplies					24.24	24.24
Interest from loans on certificates	15,724.00					15,724.00
Orphans Fund				7,841.82		7,841.82
Gross profit on sale of Real Estate	4,128.07					4,128.07
Gross profit on sale or maturity of bonds	7,614.42					7,614.42
Total Income	\$ 478,847.87	\$22,073.19	\$4,739.00	\$ 16,137.15	\$201,344.52	\$ 723,141.53
Amounts carried forward	\$3,559,697.96	\$94,707.28	\$9,850.93	\$226,364.12	\$580,372.84	\$4,470,993.13

Пояснення до таблиці доходів.

Загальний маєток з перенесення 1934 року був — \$3,747,851.60
З місячних вкладок від членів вплинуло — 544,214.07

В повищій сумі є влучені вкладки в квоті \$1,051.09, котрих організація не отримала, бо члени були звільнені на підставі признаної дивіденди в клясах: Олд ейдж, Твенти пеймент і Ендавмент.

Дальше йдуть проценти від моргеджів	58,787.46
Проценти від бондів	35,306.83
Проценти з банків	4,523.94
Чинші з перебраних домі старших членів	\$29,049.78
Чинші з перебраних домі Молодечого Департаменту	4,006.08
Вплачено до посмертного фонду 4% від інвестиції на власнім домі У. Н. Союзу	4,800.00
Чинш від „Свободи” на покриття інвестиції і податків від власного дому титулом чиншу	-7,120.82
З продажу ювілейних відзнак	44,976.68
Процент від позичок членам на грамоти нових родів забезпечення	24.24
Сирітський фонд	15,724.00
Заробок на продажі реальності	7,841.82
Заробок на бондах	4,128.07
	7,614.42
Разом прихід за 1935 рік	\$ 723,141.53
До переносу	\$4,470,993.13

До таблиці приходів слід зазначити, що з місячних вкладок вплинуло до організації понад пів мільона доларів. Це легко сказати і видрукувати, але застановімся, скільки то праці доложили відділові урядники, а передовсім відділові секретарі, щоб зібрати цю суму та відіслати її до головної канцелярії. Підношу це тому, бо по декотрих відділах між членами є негодування, що ось, мовляв, секретар має „комісове”. Були в кількох відділах випадки, що члени переводили ухвали, щоб забрати або ділитись цією нагородою, яка в цілості правно належить секретарям відділів. Для вяснення додаю, що справу нагороди вирішила головна конвенція в Рачестер, Н. Й., при нагоді впровадження до організації нових родів забезпечення. Рішено платити секретарям за перший рік 25%, а по році так довго, як член платить, два і пів проценту. Виплатою нагороди ми мали

на меті створити постійних досвідчених діловодів, котрі моглиб дістати хоч скромну нагороду за свою працю та набрати більше охоти до вербування нових членів.

Нагорода секретарям буде постійно зменшуватись, бо виміна грамот вже викінчена, Щоб можна даліше винагороджувати секретарів, треба, щоб вони дістали нових членів, „новий-бизнес”.

При колектуванню відсотків від моргеджів маємо і цього року багато нарікань від людей, котрі мають моргеджі на своїх реальностях. Власники реальностей домагаються обнижки відсотків від моргеджів, покликаючися на банки, що ось банки знижують відсотки, а У. Н. Союз даліше жадає від інвестицій 6%. Я старався вяснити, що давніше банки платили відсотки від чекового конта 2%, а від щадничого конта від 4% до 5%. Тепер від чекового конта банки не платять ніяких відсотків, а від щадничих вкладок знизили відсотки до половини, і це дає банкам змогу такі відсотки на моргеджових інвестиціях обнизити. Обнижку відсотків дають банки тільки на більше загрожені моргеджові інвестиції. Порушую цю справу тому, бо в тій справі до мене найбільше люди вдаються і оскаржують мене, що тільки я є на перешкоді обниженню відсотків.

Зниження процентів банками ми також відчуваємо, бо наша готівка в банках є така висока (або і вища), як була давніше, а за це з банків відсотки за цілий рік виносили лише \$4,523.94. В роках 1929—1932 процент з банків виносив пересічно понад \$12,000 річно.

Найбільшою позицією в доходах по моргеджах є чинші від реальностей. Згідно з директивою річних зборів ми зачали перебирати реальності, одні на повну власність, а другі для контролю чиншів. Мені прийшлося завести ще один відділ праці, а то окреме книговодство з реальностей. Збиранням чиншу займається нанята помічна сила, котра збирає чинші і депонує в двох банках, а депозитові картки одні віддає до банку, а дуплікати до головної канцелярії. Всі виплати робить головна канцелярія, зглядно я самий, а чеки підписують нас два. У вирішенню ріжних напрям і праць рішає езекутивний комітет, а догляд над викінченням має предсідник з нанятим чоловіком.

На всіх реальностях, котрі є під нашою контролею, ми старалися знизити податки, що нам частинно вдалося.

Одну реальність під числом 600 ул. Бергенлайн, Вест Нью Йорк, Н. Дж., продано. Крім чистого зарібку \$4,128.07, організація дістала залеглий процент \$2,152.08 і чиншу \$1,725.52, разом \$8,005.67. Організація отримала теж зворот заплачених податків, кошти правні і кошти направ і праць.

В 1935-тім році продано частину бондів, на яких організація заробила \$7,614.42.

	Mortuary and Reserve Fund	Disability F'd	Nat'l Fund	Orphans Fund	Expense Fund	Totals
Amount brought forward	\$3,559,697.96	\$94,707.28	\$9,850.93	\$226,364.12	\$580,372.84	\$4,470,993.13
Disbursements from January 1, 1935 to December 31, 1935.						
Death claims	142,280.00					142,280.00
Permanent disability claims		17,742.38				17,742.38
Waived payment	853.43	24.80	6.20		166.66	1,051.09
National Fund			4,141.10			4,141.10
Orphans Fund				20,711.93		20,711.93
Cash Surrender	23,446.38					23,446.38
Equities transferred to Adult Class	6,860.00					6,860.00
Total benefits paid	173,439.81	17,767.18	4,147.30	20,711.93	166.66	216,232.88
Commissions and fees paid to deputies and organizers					45,819.56	45,819.56
Salaries of officers and trustees, No. 3					8,201.00	8,201.00
Salaries of office employees, No 10					5,850.50	5,850.50
Salaries and fees paid to Supreme Medical Examiners					150.00	150.00
Salaries and fees paid to Subordinate Medical Examiners					1,451.75	1,451.75
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees					1,582.16	1,582.16
Insurance Department fees					965.71	965.71
Rent for society's occupancy of its own building					1,000.00	1,000.00
Advertising, printing and stationery					6,280.78	6,280.78
Postage, express, telegraph and telephone					2,198.94	2,198.94
Lodge supplies					2,759.45	2,759.45
Official publication					48,840.00	48,840.00
Expense of Supreme Lodge Meeting					1,625.95	1,625.95
Legal expense in litigating claims					716.51	716.51
Other legal expenses					1,337.99	1,337.99
Furniture and fixtures					1,237.60	1,237.60
Taxes, repairs and other expenses on real estate	35.26				10,617.23	10,652.49
Bonds of Supreme Officers					365.63	365.63
Robbery & Employees Insurance, Safe Vault Rent					106.86	106.86
Actuary for services					2,448.32	2,448.32
Chamber of Commerce					25.00	25.00
Federal Tax for Checks	7.10	96	02	18	1.56	9.82
Gross loss on sale or maturity (b) bonds	1,481.00			218.00		1,699.00
(c) Decrease on Insured Mortgage over par	2,656.47					2,656.47
Gross decrease by adjustment, in book value of ledger assets, (a) Real Estate					10,000.00	10,000.00
Total Disbursements	\$ 177,619.64	\$17,768.14	\$4,147.32	\$ 20,930.11	\$153,749.16	\$ 374,214.37
Balance before transfers	\$3,382,078.32	\$76,939.14	\$5,703.61	\$205,434.01	\$426,623.68	\$4,096,778.76
Increase by transfers					38,817.00	
Decrease by transfers	38,817.00					
Balance	\$3,343,261.32	\$76,939.14	\$5,703.61	\$205,434.01	\$465,440.68	\$4,096,778.76

* This transfer results from the exchange of the old N. F. C. Certificates to new American Experience Certificates and is the surrender charge deducted from the reserve in accordance with the By-Laws.

До таблиці розходів

З перенесення	\$4,470,993.13
Виплачено 173 посмертних запомог старших членів	\$138,365.00
Виплачено 13 запомог Молодечого Департаменту	3,915.00
Виплачено 531 запомог з фонду запомогового на суму \$19,433.00. Покредитовано звернені позички на суму \$1,690.62. Осталось до розходу	142,280.00
Дивіденда членам у нових родах забезпечення О, Р, Е	17,742.38
З фонду народнього виплачено суму \$4,665.00: 16 степендій від суми \$40.00 до \$100.00 \$965.00, Рідна Школа \$700.00, Боева Акція \$700.00, Обеднання на видавництва \$850.00, Лемківщина \$300.00, Інваліди \$200.00, Вища Школа в Стем-	1,051.09

форд \$150.00, Сиротинець в Філадельфії \$100.00, Політичні Вязні \$100.00, Просвіта \$100.00, Сироти в Галичині \$100.00, Музей у Львові \$50.00, Музей у Празі \$50.00, Українське Університетське Тов. в Нью Йорку \$50.00, Письменникам \$50.00, Стрілецька Громада на видавництва \$50.00, Дівоча Бурса \$50.00 і Захоронка у Львові \$50.00. Покредитовано зворот трох стипендій \$390.00, зворот позичок \$133.90. Разом \$523.90. Остаеться до розходу — 4,141.10

З фонду сирітського виплачено — 20,711.93

Грошеві звороти нових родів забезпечення і скасовані позички — 23,446.38

Заплачено річні вкладки за 686 членів, переписаних з Молод. Департаменту до старших — 6,860.00

Виплачено членам — \$216,232.88

Дальше з фонду посмертного доплачено \$35.26 до реальності, Федеральний податок \$7.10, доплачено до бондів \$1,481.00, доплачено до закуплених моргеджів, гарантованих Злученими Державами \$2,656.47.

З фонду запомогового доплачено федеральний податок від чеків 96 цнт., народного 2 цнт., сирітського 18 цнт., як також доплачено з тогож фонду до бондів \$218.00.

Виплати з фонду адміністраційного.

Нагороди секретарям 1-ий квартал	\$10,189.82	
2-ий "	9,929.52	
3-ий "	11,451.34	
4-ий "	10,156.38	\$41,727.06
Ювілейні нагороди за нових членів за 1934 рік	\$1,360.00	
Нагороди за нових членів за 1935	1,861.00	
Нагороди за нових чл. за 1935 Мол. Деп.	871.50	4,092.50
Платня трох головних урядників		8,201.00
Платня помічних сил		5,850.50
Платня головного лікаря		150.00
Платня місцевих лікарів за оглядини нових членів		1,451.75
Кошти подорожей і репрезентації голов. урядників		1,582.16
Дозволи асекураційних департ. стейтів	\$320.05	
Державна контрола стейту Нью Джерзі	645.66	965.71
Чинш від офісів У. Н. Союзу у власнім домі		1,000.00
Оголошення (Авраменко \$150.00), курти-на і журнали	\$ 219.35	
Друки і праці „Свободи” для Мол. Деп.	1,089.36	
Друки і праці для У. Н. С.	4,662.15	
Канцелярійні прибори, листи, коверти і т. п.	309.92	6,280.78
Видатки поштові, тел., експрес і т. п.	\$1,898.94	
Видатки поштові Молод. Департаменту	300.00	2,198.94
Відзнаки для старших членів	\$ 558.10	
Відзнаки для Мол. Деп.	201.35	
Ювілейна Книга	2,000.00	2,759.45
„Свобода” за орган для старших чл.	\$43,140.00	
„Свобода” за „Українен Віклі”	5,700.00	48,840.00
Кошти засідання головного уряду		1,625.95
Кошти правні в справі виплати посмертних за-помог		716.51
Інші правні кошти в справах моргеджів, бондів, банків і т. п.		1,337.99
Канцелярійні прибори і склади		1,237.60

Видатки на власний будинок У. Н. Союзу:

Опал, світло, чищення і т. п.	\$1,192.56	
Процент від вложеного капіталу	4,800.00	
Податок від реальності по відтягненню \$1,000, почислених на рахунок чиншу	2,594.06	
Направи і праці, інші виплати	723.41	
Асекурація	307.20	10,617.23
Інші видатки:		
Бонди головного уряду		365.63
Чинш за банкову скритку	\$33.00	
Асекурація від грабунку	73.86	106.86
Актуарій за праці		2,448.32
Чембер оф Комерс		25.00
Федеральний податок від чеків з 1934 року		1.56
Сплачення довгу до фонду посмертного на домі У. Н. Союзу		10,000.00
	Разом	\$153,749.16

Розхід за фондами представляється так:

Фонд посмертний і резервовий	\$177,619.64
Фонд запомоговий	17,768.14
Фонд народний	4,147.32
Фонд сирітський	20,930.11
Фонд адміністраційний і Fluctuation Fund for protection of Investment & Mortality	153,749.16
Разом розхід	\$374,214.37

До перенесення на 1936 рік остається **\$4,096,778.76**

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Фонд посмертний старих членів і Молодечого Департаменту збільшився на	\$262,411.03
Фонд запомоговий	4,305.05
Фонд народний	591.68
Фонд адміністраційний і Fluctuation for protection of Investment and Mortality	86,412.36

Власні фонди У. Н. С. збільшилися на **\$353,720.12**

Зменшився фонд сирітський на суму \$4,792.96.

LEDGER ASSETS

Book value of Real Estate	\$ 846,498.16	\$
Mortgage Loans on Real Estate, first liens, \$1,405,512.02; other than first liens \$1,200.00	1,406,712.02	
Book value of Bonds, \$967,174.99; Stocks \$13,285.00	980,459.99	
Deposits in trust companies and banks not on interest, \$247,498.13; on interest \$168,572.96	416,071.09	
Loans to certificate holders	447,037.50	
Total Ledger Assets	4,096,778.76	

NON-LEDGER ASSETS

Interest due, \$43,967.04 and accrued, \$14,981.07 on Mortgages	58,948.11	\$
Interest accrued on Loans	10,498.32	
Interest accrued on Bonds not in default	7,813.41	
Interest accrued in Banks	1,971.12	
Rents accrued	1,743.09	
Total interest and rents due and accrued	80,974.05	
Assessments actually collected by subordinate Lodges and not yet turned over to Supreme Lodge	993.72	
Printing Plant	14,952.07	14,952.07
Gross Assets	\$4,193,698.60	

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Deposits in suspended banks	2,725.77	
Book value of bonds over amortized or investment value	64,294.06	
Book value of stocks over market Value	9,969.50	
Printing Plant	14,952.07	
Past due and accrued interest on mortgage in default	48,285.11	
Real Estate	36,165.43	176,391.94
Total Admitted Assets		\$4,017,306.66

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Death benefit due and unpaid	\$ 3,391.04
Salaries, rents, expenses etc.	365.12
Taxes due and unpaid	3,920.97
Advance assessments or premiums	2,963.52
Orphans Fund	195,015.35
National Fund	5,703.61

Total unpaid claims and other current liabilities \$ 211,359.61
Reserve for protection of Certificates 2,148,793.54
Unassigned Funds 1,657,187.56

Total to Balance with Admitted Assets **\$4,017,340.71**

Б І Л Я Н С.

Стан чинний:		Стан довжний:	
Реальности	\$ 846,498.16	Фонди посмертні	\$3,343,261.32
Моргедж	1,406,712.02	Фонд запомоговий	76,939.14
Бонди	967,174.99	Фонд народний	5,703.61
Стаки	13,285.00	Фонд сирітський	205,434.01
Готівка	416,071.09	Фонд адміністраційний і Fluctuation for protection of Investment and Mortality	465,440.68
Позички членам	447,037.50		
Разом	\$4,096,778.76	Разом	\$4,096,778.76

Активи, не втягнені до загального маєтку (None-Ledger Assets):

Залеглий процент на моргеджах (Due)	\$43,967.04	
Процент, платний на моргеджах (Accrued)	14,981.07	\$58,948.11
Процент на позичках членам (Due and Accrued)		10,498.32
Процент на бондах (Accrued)		7,813.41
Процент з банків (Accrued)		1,971.12
Чинші на реальностях (Due)		1,743.09
Місячні вкладки з відділів, які доручено в перших днях січня 1936 за грудень 1935		993.72
Готівка „Свободи”		14,952.07
Разом усі фонди і залеглі проценти		\$4,193,698.60

Обниження актив (None-Ledger Assets):

У замороженім банку	\$ 2,725.77
Бонди понад продажну ціну	64,294.06
Стаки Елизабет Трост Банку	9,969.50
Готівка „Свободи”	14,952.07
Процент на загрожених моргеджах	48,285.11
Обниження вартости реальности (заплачені податки і направи)	36,165.43
Разом	\$176,391.94

До перенесення **\$4,017,340.71**

Інші звороти й виплати:

6 невикладених посмертних запомог	\$ 3,391.04
Виплати на реальностях, платні сторонам і т. п.	365.12
Залеглі податки на реальности 547-555 Мейн стр., Форт Лі, Н. Дж.	3,920.97
Місячні вкладки, вплачені згори	2,963.52
Фонд сирітський	195,015.35
Фонд народний	5,703.61
Разом	\$211,359.61

Резерва, якої вимагають асекураційні закони на забезпечення членських грамот У. Н. С. \$2,148,793.54
Надвишка резерви й інших фондів У. Н. С. 1,657,187.56

Разом \$4,017,340.71

Виплати посмертних запомог по членах У. Н. Союзу і Молодечого Департаменту.

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31 of previous year	6	\$ 3,391.04
Claims reported during the year	186	143,415.00
Totals	192	\$146,806.04
Claims paid during the year	186	142,280.00
Balance	6	\$ 4,526.04
Saved by compromising or scaling down claims		1,135.00
Claims unpaid December 31, 1935	6	\$ 3,391.04

В 1935 р. виплачено 186 посмертних запомог на суму \$142,280.00. Остається 6 невикладених посмертних запомог на суму \$3,391.04. В тій сумі є одна посмертна запомога з Молодечого Департаменту \$346.00. Ця посмертна запомога не виплачена тому, що не можна дістати доказів смерти дитини, котра правдоподібно втопилась.

У порівнянні з 1934 роком смертність в організації значно зменшилась. У 1934 році померло 213 членів на суму \$182,500.00, а в 1935 році померло 172 членів на суму \$139,000.00. Одну відкинену посмертну запомогу з 1934 року треба було виплатити в 1935 році згідно з рішенням суду.

В Молодечім Департаменті померло в 1934 році 13 дітей на суму \$3,123.00, а в 1935 році померло теж дітей на суму забезпечення \$3,915.00. В 1935 році виплачено з Молодечого Департаменту \$92.00 більше ніж попереднього року.

Фонд запомоговий.

З фонду запомогового уділено 531 запомог на суму	\$19,433.00
Звернено позичок до фонду запомогового з року 1932	1,690.62

Фонд запомоговий виплатив	\$17,742.38
Виплачено запомог на суму	\$19,433.00
Члени виплатили місячними вкладками	18,931.20

Члени вибрали з фонду запомогового більше ніж виплатили місячними вкладками	\$501.80
---	----------

Просьб до фонду запомогового прибуває чимраз більше і тому головний уряд, щоб частинно всіх обділити, був змушений обнизити висоту суми запомог для тих членів, котрі є невилікувано хорі. Члени й урядники відділів повинні всі такі справи вирішити на місці і не надсилати таких просьб на менші каліття або недуги, бо тим вони кривдять ті родини, котрі повинні дістати більшу суму запомоги. Дальше, тому, що зворот позичок до фонду запомогового з 1932 р. вже викінчений, то головний уряд не буде мати стільки фондів до розпорядимости, що мав у 1933, 1934 і 1935 році.

Зіставлення Інвестицій.**Готівка.**

Готівка з кінцем 1934 року	\$ 320,054.81
Депозити за 1935 рік	1,163,024.19
Проценти за 1935 рік	4,523.94

Разом	\$1,487,602.94
Виплати готівки за 1935 рік	1,071,531.85

Готівка з кінцем 1935 року	\$ 416,071.09
----------------------------	---------------

В котрих банках знаходиться готівка, буде зайвим для мене виказувати, бо всі ці позиції будуть обняті звітом головної контрольної комісії.

Моргеджі.

Вп. головні урядники мають у руках копії фотографічної знімки моргеджових таблиць, зладжених для асекураційних департаментів стейтів. У першій рядку є число порядкове моргеджу, дальше сума моргеджових інвестицій, яка осталася з кінцем 1934 року, дальше сума моргеджів, уділена як нові моргеджі, або збільшені моргеджі через заплачені податки або направ реальностей, дальше моргеджі сплачені готівкою або перебрані організацією на власність, вкінці зіставлення моргеджів з кінцем 1935 року.

Дальші таблиці виказують залеглий процент на моргеджах (Interest accrued), якого реченець виходить у біжучім році і третя колумна — це проценти, котрі організація отримала в 1935 році.

З кінцем грудня 1934 р. було на моргеджах	\$1,467,823.75
Уділено нових або збільшено моргеджів на суму	245,329.92

Разом	\$1,713,153.67
Сплачено або перебрано моргеджові інвестиції	306,441.65

З кінцем грудня 1935 р. осталося на моргеджах	\$1,406,712.02
---	----------------

Бонди.

Фотографічна копія інвестицій у бондах виказує в першій рубриці якість бондів у таким порядку: державні, стейтові, повітові, міські і підприємств публичного вжитку. Друга позиція виказує, на яку суму видані бонди (Par Value), дальше ціна, яку заплачено за бонди (Book Value), дальше оцінка бондів асекураційними департаментами стейтів і ціна бондів згідно з цією оцінкою. Три останні позиції відносяться до процентів, а то: процент платний на бондах, процент, який організація отримала за 1935 рік, і проценти, залеглі на бондах, котрі є в реорганізації.

Загальні зіставлення виказують, що:

З кінцем грудня 1935 року було на бондах інвестовано (Par Value)	\$959,148.24
--	--------------

Організація заплатила за ці бонди (Book Value)	967,174.99
--	------------

Оцінка бондів асекураційними департаментами стейтів	910,522.82
---	------------

Проценти платні в біжучім році (Accrued)	7,813.41
--	----------

Проценти отримані за 1935 рік	20,769.53
-------------------------------	-----------

Проценти залеглі на бондах, котрі є в реорганізації (Past Due)	30,641.47
--	-----------

Зіставлення бондів.

Усіх бондів з кінцем 1934 року було на суму	\$ 980,365.50
Закуплено нових бондів, або отримано в реорганізації	431,840.74

Разом	\$1,412,206.24
Продано або сплачено бондів	445,031.25

З кінцем 1935 року осталося на бондах	\$ 967,174.99
---------------------------------------	---------------

Крім бондів організація має інвестовану суму \$13,285.00 у вартісних паперах Елізабет Трост Ко., які отримано при реорганізації замороженого банку

Реальности.

З кінцем грудня 1934 були інвестованих у реальностях	\$502,638.04
--	--------------

Перебрано 8 реальностей і заплачено податки та направи на тих і інших реальностях	275,841.38
---	------------

Разом	\$778,479.42
Продано одну реальність, якої ціна в книгах була на суму	41,981.26

З кінцем року осталося на реальностях	\$736,498.16
---------------------------------------	--------------

Дім У. Н. Союза.

На дімі У. Н. С. були інвестовані з кінцем 1934 року	\$120,000.00
--	--------------

Сплачено до фонду посмертного й обнижено реальність на	10,000.00
--	-----------

Зкінцем 1935 року остається на дімі У. Н. С.	\$110,000.00
--	--------------

Разом на всіх реальностях і власнім дімі остається	\$846,498.16
--	--------------

В кінцевій рубриці копії фотографічної знімки є подані приходи від кожної реальности включно з реальністю в Філядельфії, з котрої прислано \$124.39, і на власнім дімі У. Н. С. подано суму \$4,800.00. Чистий прихід з чиншів був \$32,931.47. Разом з реальностей був чистий прихід на суму \$37,855.86.

Позички членам на нові роди забезпечення.

З кінцем грудня 1934 року були інвестовані в позичках членам	\$343,684.50
--	--------------

В 1935 видно 2,238 позичок на суму	\$130,151.00
------------------------------------	--------------

В 1935 сплачено 129 позичок	8,784.00
-----------------------------	----------

В 1935 скасовано 304 позички	18,014.00
------------------------------	-----------

Остається з 1935 року 1,805 позичок на суму	103,353.00
---	------------

З кінцем 1935 року остається 5,736 обдовжених грамот на суму	\$447,037.50
--	--------------

В який спосіб розділене майно У. Н. Союза з кінцем 1935 р. процентово в готівці, моргеджах, бондах, реальностях і позичках.

	Старших членів	Молодечого Департаменту
В готівці	9.5%	16.7%
В моргеджах	33.9%	39.1%
В бондах	23.4%	29.1%
В реальностях	21.2%	15.1%
Позички членам	12.0%	

Разом 100.0% 100.0%

РОЗВИЙ У. Н. СОЮЗА ЗА ЧАС ВІД 22. ЛЮТОГО 1894 Р. ДО 31. ГРУДНЯ 1935 Р.

Число пор.	Рік	Число членів	Вкладки, розмет, табеля смерт.	Разом усі фонди	Фонд сирітський під опікою У.Н.С.	Власність У. Н. Союза	Загальні замкнення з кінцем року
1	1894		50 цт.	\$ 220.35	\$	\$ 220.35	\$ 220.35
2	1895		"	385.25		385.25	605.60
3	1896	587	"	151.36		151.36	756.96
4	1897	1,019	"	2,187.97		2,187.97	2,944.93
5	1898	1,593	"	2,743.64	304.05	2,439.59	5,688.57
6	1899	2,057	"	1,198.51	1,145.00	53.51	6,887.08
7	1900	3,067	70 цт.	3,297.32	14.49	3,282.83	10,184.40
8	1901	3,711	"	2,111.48	1,400.00	711.48	12,295.00
9	1902	3,384	"	1,956.31	750.00	1,206.31	14,252.19
10	1903	3,796	"	877.66	2,439.73		15,129.85
11	1904	5,857	"	2,863.49	2,309.11		17,993.34
12	1905	6,547	"		3,379.80		16,491.75
13	1906	7,888	"	5,712.00	3,443.15		23,705.34
14	1907	8,540	Розмет	13,404.33	6,270.07	5,453.52	37,109.67
15	1908	8,795	"	8,961.59		8,961.59	46,071.26
16	1909	11,798	"	20,053.45	6,232.91	13,382.64	66,124.71
17	1910	14,430	"	34,264.25	11,182.64	23,081.61	100,388.96
18	1911	13,280	"	7,912.05	4,079.14	3,832.91	108,301.01
19	1912	14,917	"	32,229.86	4,518.37	27,711.49	140,530.87
20	1913	19,110	"	51,346.37	2,773.14	48,573.23	191,877.24
21	1914	12,396	"	69,852.22	11,936.42	57,915.80	261,729.46
22	1915	6,750	За літами	21,780.37		21,780.37	283,509.83
23	1916	9,174	"	62,403.72	2,491.60	59,912.12	345,913.55
24	1917	10,008	"	86,099.01	9,642.42	76,456.59	432,012.56
25	1918	11,891	"				416,196.02
26	1919	12,445	"	87,844.03	19,688.41	68,155.62	519,856.59
27	1920	12,237	"	66,461.39	6,119.98	60,341.41	586,317.98
28	1921	11,815	"	119,883.51	9,296.33	110,587.18	706,201.49
29	1922	12,427	"	121,764.86	11,185.35	110,579.51	827,966.35
30	1923	14,790	"	156,012.46	28,412.32	127,600.14	983,978.81
31	1924	17,011	"	180,228.83	8,307.43	171,921.40	1,164,207.64
32	1925	18,195	"	170,207.83	4,628.30	165,579.53	1,334,415.47
33	1926	19,332	"	234,580.73	600.95	233,979.78	1,568,996.20
34	1927	19,962	"	214,593.10	7,514.41	207,078.69	1,783,589.30
35	1928	20,381	"	248,967.53	9,950.53	239,017.00	2,032,556.83
36	1929	21,286	"	159,229.82	16,951.17	142,278.65	2,191,786.65
37	1930	21,388	"	267,273.77	6,278.55	260,995.22	2,459,060.42
38	1931	20,817	"	287,131.91	4,958.26	282,173.65	2,746,192.33
39	1932	19,831	"	195,146.59	4,821.36	190,325.23	2,941,338.92
40	1933	20,702	"	199,337.09		207,268.32	3,140,676.01
41	1934	20,974	"	254,101.13	5,127.86	248,973.27	3,394,777.14
41	1935	20,983	"	325,953.10		330,746.06	3,720,730.24
				\$3,720,730.24	\$205,434.01	\$3,515,296.23	\$3,720,730.24

Маєток Молодечого Департаменту У. Н. Союза 376,048.52

Загальний маєток У. Н. Союза \$4,096,778.76

РОЗВИЙ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗА

за час від 1. липня 1921 до 31. грудня 1935 р.

Число поряд.	Рік	Число членів	Вкладки	Власність Мол. Департ.	Загальні замк. з кінцем року
1	1921	5,124	T. 1.—25 ц.	4,994.12	4,994.12
2	1922	5,883	"	9,756.20	14,750.32
3	1923	7,633	"	12,792.54	27,542.86
4	1924	9,510	"	17,314.16	44,857.02
5	1925	10,667	T. 1.—25 ц. і T. 2.—50 ц.	21,847.33	66,704.35
6	1926	11,714	"	23,959.99	90,664.34
7	1927	12,346	"	27,776.89	118,441.23
8	1928	12,971	"	29,196.22	147,637.45
9	1929	14,037	"	51,617.87	199,255.32
10	1930	13,891	"	39,289.24	238,544.56
11	1931	13,433	"	37,578.99	276,123.55
12	1932	12,015	"	38,743.41	314,866.96
13	1933	9,612	"	17,128.26	331,995.22
14	1934	9,273	"	21,079.24	353,074.46
15	1935	8,608	"	22,974.06	376,048.52

Маєток Молод. Департаменту У.Н.С. 31 грудня 1935 \$376,048.52

Приріст власних фондів У. Н. Союза за 1935 рік \$330,746.06

Приріст фондів Молодечого Департаменту за 1935 рік 22,974.06

Приріст власних фондів У. Н. С. і Мол. Департаменту за 1935 рік \$353,720.12

Повище зіставлення приросту майна різниться від зіставлень головної контрольної комісії тому, що контролю подає загальний приріст майна всіх фондів з фондом сирітським включно, в котрім фонд був недобір на суму \$4,792.96. Контроль подає теж зріст майна друкарні і книгарні „Свободи“.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЛИЦЕМ У ДВІ СТОРОНИ.

В Америці викликує тепер багато зацікавлення з приводу недавнього військового заговору в Японії, що, як доносять цими днями, ще не перешумів, видана кілька місяців тому книжка японської баронеси Шімото під назвою: „Фейсінг Ту Вейз”. Хоч це є властиво, як це сказано в наголовку, „історія мого життя”, книжка цікава саме тому, що в ній засвідано якраз боротьбу між японським, себто європейськими, впливами та японськими традиціями, а ця боротьба неначе зілюстрована особистими переживаннями авторки книжки, її чоловіка, їх дітей і родичів.

Виходить, що і Японія не представляє образу одноцілої культури, як це нам, що живемо здалека від неї, часто видається.

ЩО КРАЙ, ТО ЗВИЧАЙ.

Коли під цим оглядом європейські (і американські) на роди подібні до японців, то під багатьма іншими оглядами ми японці наскрізь оригінальний нарід.

Під багатьма оглядами вони такі різні від нас, що як ми прочитаємо про таку саму подію в Японії, не можемо судити про неї на основі нашого досвіду, не можемо її мірити нашими мірами, а мусимо мірити її власними мірами, бо інакше будемо мати про цю подію зовсім фальшиве поняття.

Візьмим хочби явище себе-губства. Західні народи дивляться на себе-губство дуже критично. Вони оправдують його хіба в найкрайніших випадках, себто як людина справді не має найменшого вигляду в життю.

Тимчасом авторка цієї книжки, описуючи сцени в Японії на вістку про негду царя каже: „Газети доносили, що багато людей поповнило себе-губство в надії, що їх предки приймуть що жертву з приватного життя в відплату за життя Його Величавства Царя Муцугіта!” Зі слів авторки видно тільки подив для тих, що так далеко посувалися в любові до свого царя. Як почування викличе цей факт у думках читачів з Америки або Європи? Дехто скаже, що це зазобонні люди. Дехто скаже, що вони посувають свою любов до нерозумних меж. Найменше осудити скажуть „Як видно, японці мають зовсім іншу культуру, як ми, коли вони таке роблять”.

ДИВЧАТА НА ПРОДАЖ.

Неменше цікавий уступ у цій книжці присвячує баронеса Шімото продажним жінкам, які в цілм світі відомі під японським ім'ям „гейша”.

Це питання продажного жіночого тіла дехто вважає за таку делікатну справу, що про неї в пристойній товаристві не личить говорити. Тимчасом авторка говорить в цілм уступі про цю справу, як це кажуть, не завиваючи нічого в паперці чи в бавовну; описує як таких дівчат рекрутують, як таких дівчат обучають змалку в спеціальних школах чого їх там учать, як вони „роблять свій бізнес”, що за робляють, як виглядають, таке інше.

У кількох місцях авторка не тільки говорить про те, що про цю справу писали інші люди, між іншими німецький філософ, граф Кайзерлінг, але навіть описує, як виглядають ті „гейши”, котрих вони сама стрічала в своїм життю. Так говорить японська артистка, вихована в найаристократичніших школах Японії.

І що більше, з її слів виходить, що в цю торгівлю тілом японських дівчат умішані родичі цих дівчат. Авторка зов-

сім виразно каже: „До протитуції гейші не привязана ніяка нечесть”.

ЯПОНСЬКА ПАТРІОТКА ПРО „ГЕЙШ”.

Баронеса Шімото настільки вже зєвропейзована, що додає поважні недостачі з цієї японської національної встанови, якою японський нарід жертвує кількадесят тисяч гарних дівчат на торгівлю тілом.

Вона показує, скільки мук переходять дівчата, продані родичами до домі „гейш”, як це тяжко навчистися „бізнесу”, які душевні напруження „гейша” переходить, коли мусить здужувати в собі природні бажання проявляти свої почування, та які душевні муки вона переходить, коли по скінченню школи хоче вийти замуж за якого чоловіка, але мусить віддаватися нелюбому, але багатому, звичайно старому й огидному покупцеві.

Здалося б, що це тільки однобічна трагедія, але авторка виказує, що через цю протитуцію „гейш” деморалізується японська родина, відношення між жінкою й чоловіком, що ходить до „гейш”, та відносини між родичами й дітьми.

МАЛОВАЖНА СПРАВА.

Це могло би виглядати на маловажну справу, що там почуває жінка, коли її чоловік ходить до „гейш”.

Баронеса Шімото, видно, інакшої думки. Вона вважає це дуже важною справою.

Хто тут має слухність? Може думка баронеси Шімото це тільки упередження японки? Або може упередження жінки взагалі, не оперте як слід на докладнім розгляді реального життя?

Алеж бо я стрічаю навіть в західній європейській подібні вислови. Ось що каже про цю справу англійський професор Джан МекМорей у своїй недавно виданій книжці „Розум і почування”:

„Я пічну (свій відчит) від одної річі, про котру я зовсім певний. Питання відношення між чоловіками й жінками, що стає перед нами в модерній цивілізації, це дуже пекуче питання і нове. Це може найважливіше з усіх питань, які мусить розв'язати теперішнє покоління. Але це теж нове питання в історії цивілізації. Багато людей цього не добачає, і тому власне важно це підчеркнути”.

Щоб не здавалося нам, що це тільки погляд МекМорей, додаю, що в критиках цієї книжки я не стрічав, щоби хто з цим поглядом не годився.

ЧЕСНОТИ ЯПОНСЬКОЇ ЖІНКИ.

Не менше цікаве пояснення, яке баронеса Шімото дає немовби на питання, яке читач певно їй поставив би: якщо японські жінки терплять через ходження своїх чоловіків до „гейш”, то що роблять на це японські жінки?

Баронеса Шімото виразно каже, що за існування „гейш” у значній мірі відповідальні японські жінки. За муки японської жінки через ходження чоловіків до „гейш” Шімото вину саму японську жінку, а саме її потурання чоловікові. Це потурання довело до того, що чоловіки роблять собі, що їм забагається.

Та це ще не відповідь на це питання, бо читач зараз спитається: а чому японська жінка потурає чоловікові до цього ступня, що не каже йому нічого, як він заводять коштовні шури-мури з публичними дівками?

І тепер Шімото подає цільний уступ про виховання японської жінки. Про це саме виховання, про котре, як каже авторка, західні європей-

УВАГА! **УКРАЇНЦІ В JERSEY CITY, N. J.** **УВАГА!**

В НЕДІЛЮ, 29 БЕРЕЗНЯ 1936 MARCH 29, 1936 SUNDAY

СТАРАННЯМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в честь 75-тих роковин смерті ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОЧАТОК ТОЧНО в годині 7-мій ввечір. — ВСТУП 35 центів, для дітей 15 центів.

Українська Громадо! Обов'язком є всіх свідомих українців і українок зійтись громадно на це свято. Разом віддамо честь і поклін найбільшому українському синові, поетови Тарасови Г. Шевченкові. Хай нідного з нас не бракне на цій святі.

Центральний Комітет.

КУДИ ПІДЕ ЯПОНИЯ?

Описані баронесою Шімото відносини в японській родині та бунт жінок проти них дуже часто скидаються на відносини в московській родині.

Коли пані Шімото описує, наприклад, як уся челядь, жінки, наложниці, слуги й служниці, студенти-інструктори дітей, вибігають до виходових дверей, коли пан дому виходить у місто, щоб йому всі разом поклонилися (у домі батька пані Шімото було челядь 20 душ!), то з цього бачимо, що японський батько займав у родині становище, яке в Московщині займав голова роду, „большак”.

Невжеж японський нарід, що спирається на абсолютну владу батька над жінкою, дітьми й цілим господарством, мав би далі йти слідами московського?

„КРАЙ РОМАНСУ”.

Європейці, а спеціально мелянхольні німці, люблять мріяти про Японію як про край романтики. Їм виглядає великою потіхою, що десь у світі є ще край, у якому жінки слухають чоловіків з ніжністю.

Тимчасом баронеса Шімото каже, що в кождім майже аристократичнім японським домі попри одну жінку чоловік удержує ще кілька наложниць. Він має з ними діти, котрі його називають „старшим і батьком”. Ці діти називають своєю матірню законну жінку свого батька. Свою справжню матір, що їх родила, вони вважають за служницю батька. Законна жінка, котру чоловік зраджує для наложниць, не може показувати супроти неї заздрості, бо на основі правил японської шляхетської моралі чоловік може відослати жінку до дому її родичів, себто дати їй розвід, як жінка показує заздрість. Отже назверх вона заздрості не показує, але те, що вона є паненою доми, а всі інші жінки в домі мають її слухати, дає їй багато нагоди відплатитися любовниці її чоловіка за заборання її любові від чоловіка.

НА РОЗДОРОЖУ.

З цих натяків можна бачити, які протилежні змагання роздирають японську родину. Подібні суперечності панують у Японії на інших полях. Іде та боротьба між крайньою європейзацією, себто прямуванням до наслідування життя й буття Європи, та крайньою японською відрубністю, що хотілаб затерти всякі європейські впливи. Є змагання до великої японської імперії, а з другого боку змагання закрити імперіалістичну політику, а зате полагоджувати японські справи без імперії. Є змагання до мілітаризації й змагання до мирної політики. Одні задивляються на соціалізм і комунізм, інші на лібералізм і демократію, а ще інші за фашизм.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАСВІ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На політичних в'язнів.

Заходом Центрального Комітету Українських Національних Організацій відсвятковано в нашій громаді Свято Злуки дня 1. березня ц. р. На свято був вступ вільний, але переведено збірку на покриття коштів, полученных зі святом.

Зложили по \$2: С. Пограничний; по \$1: о. П. Чаплинський, Р. Слободян, І. Ворона, І. Клок, М. Ядловський. Дрібними жертвами було \$13.66. При дверях зібрали за кокарди пані Марія Герета й Олена Яків \$7.84. Збіркою занялись пані Варвара Безкоровайна й Олена Соско. Загально зібрано \$28.50. Розходу було \$19.75. Осталих \$8.75 вислано до Об'єднання на політичних в'язнів О.У.Н., суджених у Варшаві.

За комітет: І. Клок, К. Пілат, Варвара Безкоровайна.

УВАГА! — ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

УКР. ПРАВОСЛ. ГРОМАДА, при участі хору „Бандурист” та місцевих товариств У. Н. С. і У. Р. С., відсвяткує **ВЕЛИЧАВИЙ СВЯТОМ** пам'ять Т. ШЕВЧЕНКА **В НЕДІЛЮ, 29. БЕРЕЗНЯ 1936** (Sunday, March 29, 1936) **НА САЛІ РАДЕРАТЗ ГІЕЛ'С,** 48 Whittiker St., Trenton, N. J. буде виставлена драма Т. Шевченка в 3-ох діях

НАЗАР СТОДОЛА з ВЕЧЕРНИЦЯМИ оперета П. Нішинського по представленню буде виголошений реферат. Хор під управою о. П. Білона. Підчас павз на салі грати струнна оркестра під батуютою Л. Голяк.

Всіх місцевих і позамісцевих громадян запрошуємо на це свято. Початок в год. 6. ввечір. Вступ 35 ц. — В ту неділю в укр. прав. церкві по Богослуженню відправиться панахида по бл. п. Т. Шевченкові. 72

КОМІТЕТ: І. Соїка, / В. Кушнір, С. Мартинів.

ЕСКИМОСИ НЕ ЗНАЮТЬ СЛОВА „ВІЙНА”.

У зв'язку з італійсько-єтійопською війною деякі статистики-історики стали наново займатися ще більше історією воєн. Стали досліджувати, які народи воювали більше одні від одних, і на п'ятих континентах не могли знайти країни, народу або племені, що бодяй раз не воював би. А всеж вкінці знайшли один щастливий нарід, який є одиникий у світі, що ніколи не воював. Цей нарід то ескімоси. В деяких ескімоських діалектах взагалі не існує слово „війна”.

УВАГА! — ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

УКР. ПРАВОСЛ. ГРОМАДА, при участі хору „Бандурист” та місцевих товариств У. Н. С. і У. Р. С., відсвяткує **ВЕЛИЧАВИЙ СВЯТОМ** пам'ять Т. ШЕВЧЕНКА **В НЕДІЛЮ, 29. БЕРЕЗНЯ 1936** (Sunday, March 29, 1936) **НА САЛІ РАДЕРАТЗ ГІЕЛ'С,** 48 Whittiker St., Trenton, N. J. буде виставлена драма Т. Шевченка в 3-ох діях

НАЗАР СТОДОЛА з ВЕЧЕРНИЦЯМИ оперета П. Нішинського по представленню буде виголошений реферат. Хор під управою о. П. Білона. Підчас павз на салі грати струнна оркестра під батуютою Л. Голяк.

Всіх місцевих і позамісцевих громадян запрошуємо на це свято. Початок в год. 6. ввечір. Вступ 35 ц. — В ту неділю в укр. прав. церкві по Богослуженню відправиться панахида по бл. п. Т. Шевченкові. 72

КОМІТЕТ: І. Соїка, / В. Кушнір, С. Мартинів.

ЕСКИМОСИ НЕ ЗНАЮТЬ СЛОВА „ВІЙНА”.

У зв'язку з італійсько-єтійопською війною деякі статистики-історики стали наново займатися ще більше історією воєн. Стали досліджувати, які народи воювали більше одні від одних, і на п'ятих континентах не могли знайти країни, народу або племені, що бодяй раз не воював би. А всеж вкінці знайшли один щастливий нарід, який є одиникий у світі, що ніколи не воював. Цей нарід то ескімоси. В деяких ескімоських діалектах взагалі не існує слово „війна”.

ДОПОМОЖІМ УКРАЇНЦЯМ, ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

КОМУНІКАТ

ДО ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В АМЕРИЦІ ТА ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

У зв'язку з великими вилитою, що спричинили необчислимими шкоди в деяких частинах Злучених Держав, та з огляду на те, що між потерпілими знаходиться багато українців, Український Червоний Хрест ОДВу в порозумінні з Американським Червоним Хрестом приступає до допомогової акції.

Тому подаємо до відома наступне:

В тих місцевостях, де існують відділи Українського Червоного Хреста, вони переводять допомогову акцію. В тих місцевостях, де ще нема У. Ч. Х., там треба створити спеціальні комітети й увійти з нами в порозуміння. Поміч полагатиме в збиранні убранных дітей, жінок і мужчин, як також у збиранні грошей під церквами й при всіх нагодах. Кожний Червоний Хрест чи Спеціальний Комітет повинен мати сталі години й місця на відбирання річей та грошей, про що треба проголосити якнайшоріше в пресі й по церквах та народних домах. Всі зібрані річі держать місцеві Червоні Хрести та Комітети, а ми негайно окремим об'єднанням повідомимо їх, куди це все висилати.

В Нью Йорку Український Червоний Хрест приступив уже до праці й у тій справі проголошено комунікат на українських радіо-години в дні 22-го березня. Також започатковано збірки по церквах. Тому взиваємо все громадянство Нью Йорку приносити річі й лепти до Українського Народного Дому 217 Іст 6-та вулиця до домівки ОДВу кожного дня, рано від години 10-тої до 1-шої, та пополудні від 3-тої до 9-тої.

Докладніші інформації подасть пізніше в об'єднику. ЗА РЕФЕРЕНТУРУ УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА: Анна Гладун, Степанія Галичич.

УВАГА! **АЛЕНТАВН, ПА., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО ПАРОХІЇ І ВСІХ БРАТСТВ, СЕСТРИЦТІВ І ТОВАРИСТВ, льокуючихся при парохії

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В ЧЕШТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ САЛІ 803 NORTH FRONT STREET, ALLENTOWN, PA.

Початок в годині 7-мій ввечір.

Хор під управою учителя Івана Заворського. Шановні Громадяни! Наш місцевий хор, як також і інші музикально-талановиті сили, кладуть найбільших зусиль, щоб цей концерт випав якнайкраще; як також сподіємось виступу пп. Лавриків, які є всім українцям знані з їх щонедільного радіового попису. Тому просимо до якнайчисленнішої участі.

УВАГА! **НЬО ЙОРК, Н. Я., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

СТАРАННЯМ КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ СВ. ЮРА відбудеться представлення (І. Я. Луцка)

ПРАВЕДНИЙ ІОВ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ

у ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ ПІД Ч. 28 Е. 7-МА ВУЛ., НЬО ЙОРК.

Початок в 7. ввечір. — Вступ 35 ц. діти 10 ц. — Режисер п. М. Похмурський

Шановні Громадяни! Ось драма не тільки релігійна, але й також народна і патріотична, дуже цікава й інтересна. Гратимуть найвідоміші сили. Тому приходім громадно всі. Це представлення даємо на допомогу своїй українській Рідній Школі. До участі запрошує Шкільний Комітет.

УВАГА! **ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

ЗАХОДОМ ТОВ. УКР. АМЕР. ГОРОЖАН І СИЛАМИ СПІВАЦЬКО-ДРАМАТИЧНОЇ ДРУЖИНОЮ З ФРЕНКФОРД, ПА.

улаштується представлення

„НЕВОЛЬНИК”

драма в 5-ох діях зі співами і танками

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ

точно в годині 7:30 ввечір.

В ГАЛІ ТОВ. УКР. АМЕР. ГОРОЖАН, 849-51 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Тов. Горожан запрошує всіх українських громадян філадельфійських і околних прийти численно на це історичне представлення.

Управа Товариства.

УВАГА! **БЕЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

ЗАХОДОМ СПІВ-АМАТОР. КРУЖКА „БОЯН” при українській катол. церкві в Бейон, Н. Дж.

буде відігране дуже гарне представлення з воєнного ліхоліття на наших землях

„СІРІТСЬКІ СЛЪОЗИ”

написав О. Луговий

УВАГА! **НЬОАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!** **ПОЗІР!**

СТАРАННЯМ СТРЕЛЬЦЬКОГО ГУРТКА Ч. 9 (Ветерани Української Армії) І ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ ім. Д. ВІТОВСЬКОГО В НЬОАРКУ

будуть відіграні 2 чудові і поучаючі комедії з піснями в 5 діях

КУДА ВІТЕР ВІЄ

СТАРІ ГРІХОВОДНИКИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ

В ГАЛІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ, 229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

Початок в год. 7-мій ввечір. — Вступ 35 ц. — Режисер С. Пришколий

Запрошуємо всіх місцевих громадян на ці два представлення. Чистий дохід на народні цілі.

Виграв „заклад”.

— Заложуся за десять доларів, — каже Мотилюк до приятеля — що ти не знаєш, пощо я прийшов до тебе... — Не говори небилити. Як я не мав би знати того. Ти напевно прийшов позичити в мене грошей. — А бачиш, що ні! Я прийшов лише довідатися про твоє здоров'я. Так ти програв заклад, тому мусиш заплатити мені десять доларів.

УКРАЇНЬСЬКА НАРОДНА ШКОЛА В НЬЮ ЙОРКУ, Н. Я.
 КОНЦЕРТ І ПРЕДСТАВЛЕННЯ
 в пам'ять ТАРАСА ШЕВЧЕНКА з дитячих його літ
 „До Світа, до Воли“
 В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
 Початок в год. 5. пополудні. — Вступ 35 ц., а діти 10 ц.
 В програму концерту входять: Літчий Хор, деклямації, сольові співи і скрипки, укр. музична ансамбль: Е. Единак, Г. Единак, М. Калакюр, І. Кобринь, І. Боднар, І. Осененко; сестри Ганюшини з Пасейку і панна С. Дусановська з Лойг Айленд. Хор ОДВУ під управою п. Ю. Кидиченка.
 Представлення „До Світа, до Воли“ виконують шкільні діти.
 Українці! Наша повинність підтримати Укр. Нар. Школу тому, що Укр. Нар. Школа потрібна для того, щоб українська нація доборалась до української самодержавної нації і щоб спільними силами здобула незалежну соборність України. — Комітет.

ПОЗІР! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
 ЗАХОДОМ 65-го ВІДДІЛУ О.Д.В.У. В ЕЛІЗАБЕТ
 Аматорський Кружок Хору О.Д.В.У. з Нью Йорку
 відіграє трагі-комедію в 4-ох діях, О. Цюпки
ВОЄННА ЗАВЕРУХА
 В СУБОТУ, ДНЯ 28-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
 214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.
 Початок точно в год. 8. авечір. — Вступ 35 ц. від особи.
 Запрошуємо всіх чесних громадян до численної участі. Хто прийде, то не пожалує, бо ця комедія буде виставлена перший раз в Елізабеті першорядними аматорами. Тому приходьте всі.

ПОЗІР! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
 ЗАХОДОМ СОЮЗУ УКРАЇНОК ім. д-р О. КОБИЛЯНСЬКОЇ,
 відділ 29 СУА,
 аматори відіграють чудову історичну виставу Б. Грінченка
„АСНІ ЗОРІ“
 драма в 5-тих діях зі співами
 В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ,
 394 BLACKSTONE STREET, WOONSOCKET, R. I.
 Початок 4:30 пополудні. — Вступ 35 цит., діти 10 цит.
 Українці! українці! Ми щиро запрошуємо Вас на це історичне представлення. Побачивши історичний образ, оживле в нас завзяття до боротьби з ворогами нещасної України. Ану, відгукніться, сестри-українки з Вестон, Тонтон, Провіденс, Кромптон, Паукатек, Сейтраз Фолс, Менінд і околиці, приділіть громадян з своїми родинами, побачите, як наші брати визволялися: „на тихі води, на ясні зорі“ — СЛАВА УКРАЇНІ!
 ЗА УРЯД СУА ім. д-р ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ:
 Розалія Борис, предс.; Юлія Ходоровська, скарб.; Марія Кінаш, писарка.

ЩО ВАШ СОН ГОВОРИТЬ? — ЯКИМ ЙОГО НУМЕР?!
 Найновіше пояснення снів з ТРОМА числами знайдете в новій українській щойно виданій
СОННИКУ ЕГІПЕТСЬКО-ВАВИЛОНСЬКІМ
 ЦЕ ПЕРШИЙ ТОГО РОДА УКРАЇНСЬКИЙ СОННИК, ЗА ЯКИМ БИ ДАВНО ШУКАЛИ!
 Крім ріжних пояснень снів, знайдете в Соннику вороження з руки, вороження уродні і г. п. — Френологія Хіромантия.
 Ціна лиш 30 центів.
 Як ви хочете мати цей новий Сонник з ТРОМА нумерами, то сейчас вложіть до конверта 30 центів, подіть свою адресу і відішліть до:
KULYNITCH PRINTING CO.
 418 East 9th St., New York, N. Y.

EAGLE REGALIA CO.
 Виробляє:
ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.
 Коли ваше братство, товариство чи сестринство хоче бути вдоволене, хай пішли нам замовлення на пробу.
 Каталог, інформація і пробні взори вилісно Вам на ваше надання БЕЗПЛАТНО.
298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.
 МІННЕАПОЛІС, МІНН.
 На визвольну боротьбу.
 За почином тов. Запорозька Січ, від. 385 У. Н. Союзу, відбулася спільна забава-запустя. Ту забаву улаштовано на те, щоб допомогти визвольній боротьбі. І в забаві взяли участь: укр. гр-кат. парохія, сестрицтво Пр. Дви Марії Провидінці, український дім Просвіти і молодий клуб. Гром. О. Шабатура забрав слово, та пояснивши ціль забави, вівзав привабливих гостей зложити жертви на поміч тим, що боряться та терплять за свій нарід та за його краще завтра. Гром. Н. Гусак говорив знов англійською мовою до молоді про те, чому молодь повинна більше інтересуватись тими подіями, які відбуваються на рідних землях їх батьків, та вівзав молодь до праці для закріплення нашого життя тут в Америці. Опісля наступила збірка, якою занялись І. Процай і І. Шмігановський. Жертви зложили: о. М. Мартинюк, Г. Федушко, І. Олійник, І. Скрипель, Н. Кісіль, Н. Гусак і Ю. Федюк по \$1; Г. Кошляк, П. Яворський, П. Гавриш, І. Кіт, О. Семирозум, І. Шмігановський, В. Шабатура, О. Шабатура, І. Сохорович, М. Готрвіна, О. Готрвіна, П. Федорців, Н. Дмитрук, І. Процай і Н. Рачковська по 50 ц.; Н. Рачковська, Н. Гунчак, І. Стефанюк, М. Касян, Н. Касян, П. Огринчук, П. Скрипель, В. Рефцо, Д. Манюк, І. Шипорт, В. Сопотюк, Ф. Ірха, П. Греськів, А. Сохорович і І. Голанюк по 25 ц. Разом з дрібними датками зібрано 70.10, а по відтягненні розходів осталося чистого приходу \$35.95. До цієї суми додано ще \$7, які прийшли з іменни Анни Козак, отже разом вислано через Обеднання на визвольну боротьбу \$42.95.

ПОЗІР! ІОНГСТАВН, ОГАНО, І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
 СТАРАННЯМ ДОРОСТАЮЧОЇ МОЛОДІ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛ. ПАРОХІЇ НА 14-ТІ ВУЛИЦІ В НЬЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ
СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ
 В ЧЕШТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
 В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 Початок точно в годіні 7-мії авечір. — Вступ 25 центів.
 В програму концерту входять: пісні мішаного хору молоді під управою п. К. Ядловського; шкільні ліри відіграють сценічний образ „ТАРАС ПАСТУШОК“; сольові співають панна Оля Каршич оркестра п. М. Олександрів відіграє кілька пісень українських композиторів; святочну промову віволосить член Молодецького Клубу п. Іванів.
 На це Тарасове Свято, яке улаштовує власними силами наша молодь, повинно прийти все українське громадянство та взяти численну участь. Комітет.

УВАГА! ІОНГСТАВН, ОГАНО, І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
 СТАРАННЯМ АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА ПРИ ПРАВОСЛАВНІЙ ГРОМАДІ
 буде відіграна дуже гарна комедія в 4-ох діях
НЕЧИСТА СИЛА
 В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ.
 Початок в годіні 7-мії авечір.
 Хто хоче провести дуже веселий вечір і багато насміятись, хай приходить побачити це представлення.

В ГОСТИННИЦІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
 217-219 ІСТ 6-ТА ВУЛИЦЯ В МІСТІ НЬЮ ЙОРКУ,
МОЖЕТЕ ГАРНО ЗАБАВИТИСЬ
 при кожній нагоді Вашої у нас приязности.
 ВЛАСНИКИ ГОСТИННИЦІ, Девіс Гула й Ілія Гузар,
 РАДО ВИТАЮТЬ СВОІХ ГОСТЕЙ.

ТЕОДОР ЧАЙКА — БРОНКС, Н. Я.
 відкрив
УКРАЇНСЬКУ БУЧЕРНЮ
 І П'ЯТНИЦЮ, 27-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 під чифлом
 930 ІСТ ФРІМЕН ВУЛИЦЯ, — БРОНКС, Н. Я.
 (Між Савтерн Булевард і Го Евеня. — Фрідмен стасія).
 Роамова проішаків.
 Перший сліпий: Чи знаєш що милосердну панно?
 Другий сліпий: Знаю її лише з бачення.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

Тарзан говорив тепер тоном приказовим: „Я поведу цих післанців до тайного проходу, що веде до зовнішнього світа“. Як леді Бет переклала Маседонові слова Тарзана. Тарзан приказав їй і Джеріеві йти за собою, додаючи: „Скоро ви будете безпечні“.

Як він рушив у дорогу, за ним уставився відділ вояків, щоби йти за ним услід. „Тарзан обернувся й сказав до Маседона: „Пощо ці жовніри йдуть за мною?“ Це почесна гвардія, що все йде з командантом. Чи ти цього не знав, Іскандре?“

Тарзан уже більше не розпитував за правила військової етикетки південних канданітів, боячися зрадитись. „Я вже так давно був між людьми“, він сказав. Потім він обернувся знову та пішов у напрямі до виходу з кратеру вулькану. Його почесна гвардія пішла за ним.

„Ми скоро їх покинемо“, говорив Тарзан своїм товарищам. Але пів години потім він почув нагло голосні крики. Його брови насупилися. „Араби!“ — він сказав тихо. „Гаретова банда вже тут, у кратері!“

ПОЗІР! ІОНГСТАВН, ОГАНО, І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
 КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
 В НЬЮ ЙОРКУ, Н. ДЖ.
 при співучасті співачього товариства БОЯН,
 товариств братств і сестрицтв
 улаштовує
КОНЦЕРТ
 В ЧЕШТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
 В СУБОТУ, ДНЯ 28-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 В СТАРІЙ ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ,
 249 COURT STREET, NEWARK, N. J.
 Початок в годіні 7:30 авечір. — Вступ 35 центів.
 Святочну промову віволосить Дмитро Галущин.
 Шановні Громадяни! Приходьте всі масово віддати пошану Великому Синові України.

УВАГА! ІОНГСТАВН, ОГАНО, І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
 СТАРАННЯМ ДОРОСТАЮЧОЇ МОЛОДІ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛ. ПАРОХІЇ НА 14-ТІ ВУЛИЦІ В НЬЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ
СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ
 В ЧЕШТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
 В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 Початок точно в годіні 7-мії авечір. — Вступ 25 центів.
 В програму концерту входять: пісні мішаного хору молоді під управою п. К. Ядловського; шкільні ліри відіграють сценічний образ „ТАРАС ПАСТУШОК“; сольові співають панна Оля Каршич оркестра п. М. Олександрів відіграє кілька пісень українських композиторів; святочну промову віволосить член Молодецького Клубу п. Іванів.
 На це Тарасове Свято, яке улаштовує власними силами наша молодь, повинно прийти все українське громадянство та взяти численну участь. Комітет.

УВАГА! ІОНГСТАВН, ОГАНО, І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
 СТАРАННЯМ АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА ПРИ ПРАВОСЛАВНІЙ ГРОМАДІ
 буде відіграна дуже гарна комедія в 4-ох діях
НЕЧИСТА СИЛА
 В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ.
 Початок в годіні 7-мії авечір.
 Хто хоче провести дуже веселий вечір і багато насміятись, хай приходить побачити це представлення.

В ГОСТИННИЦІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
 217-219 ІСТ 6-ТА ВУЛИЦЯ В МІСТІ НЬЮ ЙОРКУ,
МОЖЕТЕ ГАРНО ЗАБАВИТИСЬ
 при кожній нагоді Вашої у нас приязности.
 ВЛАСНИКИ ГОСТИННИЦІ, Девіс Гула й Ілія Гузар,
 РАДО ВИТАЮТЬ СВОІХ ГОСТЕЙ.

ТЕОДОР ЧАЙКА — БРОНКС, Н. Я.
 відкрив
УКРАЇНСЬКУ БУЧЕРНЮ
 І П'ЯТНИЦЮ, 27-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ
 під чифлом
 930 ІСТ ФРІМЕН ВУЛИЦЯ, — БРОНКС, Н. Я.
 (Між Савтерн Булевард і Го Евеня. — Фрідмен стасія).
 Роамова проішаків.
 Перший сліпий: Чи знаєш що милосердну панно?
 Другий сліпий: Знаю її лише з бачення.

ДЕ КУПУВАТИ!
 Найкращі писанки, картки і листи на свята, нитки Д. М. С., вірші і кавни до вишвання, різнож. го-тові стемповані пологри і вішники купуйте в
UKRAINIAN BAZAR.
 60 Beacon Street, Newark, N. J.

V. STRASZYNSKI, M. PH.
 ПЕРЕНІСІЯ НА
 608 Humboldt St. & Driggs Ave., BROOKLYN, N. Y.
 (Можете брати собей 14th St. Carsline Line до Bedford Ave. and Driggs Ave. Station).
 Спеціаліст під РЕМАТИЗМУ, ПАРАЛІЖУ, ОТВЕРТІХ РАЙТІ г. п. недуг.
 Староукраїнськ довірений лікар на усилу кавітв щодня.
 Tel. EVERGREEN 8-5988.
 Урядові години від 10-тої раню до 3-мої авечір.

НАЙМЕНШИЙ ЧАСОПИС НА СВІТІ.
 Найменший часопис на світі це без сумніву „Ди клаж он ди центеліс“ („Годинник на комінку“), що виходить у Шеффілдї. Перше число вийшло в листопаді 1934. р. у величині 18 цм. листом званим антиквандімант. Тепер виходить раз на тиждень і приносить строгий огляд світових подій. Цікаве в цьому часописі й те, що дванадцять редакторів відповідає за зміст часопису, що вміщується на 4-рох сторінках. На 1. січня 1935. р. мав той часопис уже 174,000 передплатників, хоч ціна додинокорд числа не така низька, а саме два шілінги. У відділі оголошень віддано для публіки місяця величини 15X38 мм. Ціна оголошення 75 шілінгів. Цікаве, що найменший часопис у світі друкується саме в країні, де виходять і найбільші часописи.

Вина і кара.
 — Скажи, Микольцю, якого гріху допустився Адам?
 — Він зів яблуко із забороненого дерева, яке йому дала Ева.
 — Дуже добре. А яка кара стрінула його за те?
 — Він мусів ожентися з Евою.

Вобрик приїхав до столиці. Переходить з приятелем попри могилу Невідомого Вояка й каже:
 — А то цікаве, щоби за вісімнадцять літ не довідатися назвища одного чоловіка!
 Карделяк мав дуже старий, поганий, пімнятий капелюх.
 — Ви не стидаетесь ходити в такому капелюсі?
 — Ні, бо як хожу в ньому, то маю щастя.
 — Таак?!
 — Так, жінка сказала мені, що як я ходитиму в цьому капелюсі, то вона не піде зі мною!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
 ПОШУКУЮ роботи у фермера при зарпід доми. Голоситися або пишати до:
MARIE BERNSTEIN,
 83 East 2nd St., New York City.
 З причини другого інтересу продам деліко ГРОСЕРІЮ І ДЕЛКА-ТЕСЕН. Бізнес добре вироблений від п'ятидесяти літ. Шкор-корнеровий, нема компетнїї. Всі прибори першої класи і Frigidaire. Голоситися на адресу:
Ш Т О Р У,
 236 Avenue A, Bayonne, N. J.

ПОШУКУЮ ЮЛІ НІМЦІВ
 з села Борина, повіт Турка над Стриєм, Галичина. 2 роки тому перебував в Нью Йорку на 5-тій вулиці. Дарога Сусідо, напишіть до мене, де ви живете, бо я маю для вас лист з нашого рідного села, який маю вам доручити.
ANNA MYROWYCZ,
 920 Scott Avenue, Jeannette, Pa.
НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ
 З причини непорозуміння між спільниками продається м'ясарня (бучерня) в Нью Йорку в українській ділянці. Бізнес вироблений, всі прибори першої класи. Голоситися на адресу:
STEPHEN KOWBASNIK,
 277 East 10th St., New York, N. Y.

Д-Р ЮРИЙ АНДРЕВКО
 УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
 ХІРУРГ І АКУШЕР
 321 E. 18th STREET,
 between 1st and 2nd Avenues,
 NEW YORK, N. Y.
 Тел. GRAMERCY 5-2410.
 Урядові години: рано від 10 до 12 авечір від 6 до 8, а в неділі одні від 10 до 12

ЩО КУПУВАТИ?
 Картки на свята, 12 за \$ 50
 Книжечкові картки, 12 за \$ 50
 Книжечкові картки, 12 за \$ 1.00
 Листи на свята, 12 за \$ 1.00
 Календар Червона Калина \$ 60
 Календар Золотий Колос \$ 60
 201 Українських Народних пісень на піанно \$ 2.00
 Альбум Укр. Пісень на піанно (Барвінський) \$ 75
 Альбум Укр. Пісень на скрипку і піанно, Гайворонського \$ 1.00
 20 Нових Українських Пісень "Songs of Ukraine" на мш. хор, музика О. Кошиця, слова по англійськи, ціна \$ 2.72
 "Spirit of Ukraine" by Snyvid \$ 1.00
 The Ukrainian Question \$ 50
УКРАЇНСЬКІ ПИСАНКИ.
 дозін
 Українсько-польські писанки \$4.00
 Українсько-польські писанки \$6.00
 Найкращі українські писанки \$9.00
 В кожній українській хаті щось з повишого повинно бути. Замовляйте в Сурмі:
SURMA,
 103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

СТАРОКРАСНИЙ ОЛІЙ
 24-літній практик в старій справі виробу олію. Так само тут в Америці вироблює олію з конопляного насіння. Хтоб з приятелів хотів пригадати собі Стариий Край смаком олію, хай замовить собі смачного і здорового олію. Ціна за кварта \$1.50, кварта \$1.50. Замовлення з грішми посилайте до:
WILLIAM MUSAWKA,
 R. D. 2, Phoenixville, Pa.

НАЙКРАШЕ ХОРГ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІІ
Даром пробка зІЛЛЯ
МІЛЕРТОН
 ЩОГОДИННЕ ОГОЛОШЕННЯ у ВАШИХ РУКАХ МОЖЕ БУТИ НАШИМ ПЕРШИМ СТУПЕНЕМ ДО ЗДОРОВ'Я.
 Хтешю, щоб найбільше людей пізнали не тільки лікство, азіане, котре доконало тактич. худ. у медугтах шидина, Ребматизму і недуг широк.
Одна Велика Коробка \$1
 вистави майже на цілий місяць помічи для найкраще хорго.
 Спеціална оферта читачам "Свободи":
 [ ] \$1.00 за одну коробку Мілертону.
 [ ] \$1.50 за дві коробки Мілертону.
 [ ] \$2.00 за три коробки Мілертону.
 Приймайте за відп. Мілертон у вашій сусідній аптці, і як там його не мають, то пишати до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
 P. O. Box 628, Newark, N. J.
 Потребуємо агентів.

ПЕТРО ЯРЕМА
 УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК
 ЗАПІМАЄТЬ ПОХОРОНАМИ
 В BRUNN, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
 121 E. 7th STREET,
 NEW YORK, N. Y.
 Tel. Orchard 4-2848
 BRANCH OFFICE & CHAPEL:
 707 PROSPECT AVENUE
 (bet. E. 188 St.), BRONX, N. Y.
 Tel. Ludlow 4-2865.